

STADRA TEATER

Redovisning säsong 2017

©Ideella kulturföreningen Cirkustältet
STADRA TEATER
Prästgatan 26, 713 31 Nora
Besöksadress: Teaterfoajén Storgatan 8, Nora
0587-31 13 05
info@stadrateater.se | www.stadrateater.se

Grafisk formgivning: Fernemo Information & Grafik AB/
Albin Ström
Text: Magnus Wetterholm
Samtliga foton: Dragan Popović, om inget annat anges
Tryckt hos: Danagård Litho november 2017

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Tack	3
Redovisning	4
Inledning	4
Målsättning och vision 2017	6
Process och genomförande	6
Press och marknadsföring	10
Konstnärliga framgångar	10
Arbetsstillfällena. Skapade mervärden	11
Stadra Teaters vänner. Stadranejdens byalag	12
Stadra scenskola	12
Jämställdhet och mångfald	13
Lärdomar	13
Medverkande	14
Samverkanspartners	15
Styrelse	15
Recensioner Arabia Felix	16
Välkomnande	21
Foton Arabia Felix	22
Artiklar Arabia Felix	32
Öden som berör	34
Sånger av Jacques Brel	36
Då svalorna häckar vid Grecken	42
Norden – vårt hem på jorden	45
Från min loge i en lagård	48
Utställningar	50
Stadra vinterscen	52
Nyfiken på	53
Teatercaféet Paradiset	54
Publikrespons	56
Affischer	58
Statistik	60
Resultatrapport	62
Kortfattad ekonomisk kommentar	64
Med stöd av	65

**SÄSONGEN 2017 PÅ STADRA TEATERS ÄR NU AVSLUTAD.
VI VILL FRAMFÖRA FRAMFÖR ETT VARMT OCH INNERLIGT TACK
TILL ALLA SOM BIDRAGIT TILL VÅR VERKSAMHET.**

Med denna redovisning summerar vi vår tjugonde säsong. Därmed vill vi förmedla och sammanfatta vad vi spelat och åstadkommit, berätta om alla de människor som brunnit för vår gemensamma sak och helhjärtat engagerat sig för att skapa ”fantasterier” invid Bergslagens vackraste spelplats.

Vi sänder vårt varma tack till kommun, region, stat, akademien, organisationer, fonder, stiftelser, bank, tidningar, företag, museum och privatpersoner. Utan era generösa bidrag hade detta inte varit möjligt. Därtill tack till alla konstnärer som ställt ut sina verk i Landet Stadra.

Vi riktar likaså ett tack till styrelsen för Ideella kulturföreningen Cirkustältet som initiativrikt, troget och kreativt verkat för föreningens och verksamhetens bästa.

Till sist ett varmt tack till alla föräldrar och vuxna som på ideell basis hjälpt våra Stadrabarn. Även ett varmt tack till våra värdinnor, till ägarna av Stadra gård, till Stadras Vänner, till Stadranejdens byalag och till alla andra som på olika sätt bidragit med händer, själ och hjärta så vi kunde genomföra visionen om ”En trädgård för själen”.

Magnus Wetterholm
Konstnärlig ledare och projektledare
0587-31 13 05, 070-538 19 95
info@stadrateater.se
www.stadrateater.se

Inledning

Stadra Teaters tjugonde säsongen är nu till ända. Med denna redovisning vill vi ge en utförlig beskrivning av årets föreställningar och vilka upplevelser vi gett publiken. Vi vill även redogöra för hur vi förvaltat våra medel och bidrag, samt hur recensenter och publik har tagit emot våra föreställningar. I redovisningen beskrivs utställningar, teaterkaféet samt olika publika evenemang. Vårt intresse för folkbildning avspeglas i serien *Nyfiken på*.

Syftet med verksamheten är att skapa *teaterfantasterier i Bergslagen* där strävan är att ge publiken berättelser som förknippas med glädje, förundran, lycka och eftertanke. Publiken önskar att bli berörd och få berikande upplevelser. För detta är platsen Stadra väl lämpad, en plats som förknippas med njutning, sinnlighet och skönhet. Därför kallar vi Stadra för *En trädgård för själen* och tycker oss spela på *Bergslagens vackraste spelplats*. Den större delen av verksamheten sker under sommaren, men vi ger även föreställningar på vintern. Dessutom förekommer en del aktiviteter i Nora, samt turnéverksamhet.

Vår ambition är att skapa den goda arbetsplatsen för alla. Vi har ett socialt ansvarstagande. För elfte sommaren i rad har vi gett plats för barn och ungdomar att vara delaktiga i en skapande process. Vi är övertygade om att denna medverkan ger betydelsefulla upplevelser och nyttiga erfarenheter inför framtiden.

Det tillgänglighetsarbete som utfördes i år förbättrade möjligheterna för publik med rörelsehinder att ta del av föreställningarna och av spelplatsen. Viljan att inkludera genom att vara den välkomnande och öppna platsen för alla är viktig.

Från 1998 har ledstjärnan genom alla år varit att på olika sätt skildra och spegla svenska författarskap.

Genom ett återkommande arbete, bortom städernas kulturutbud, verkar vi för att skapa ett kulturcentrum i Bergslagen och att levandegöra byggnadsminnet Stadra gård.

Vi vill vara en av platserna i Bergslagen som lockar till boende i området och en attraktiv plats för hitresande längre ifrån. Förhoppningen är att bidra till regionens vitalitet och därmed öka områdets dragningskraft.

- 1998 Programkvällar, samt föreställningen *Kjoltyg och vackra rosor*, om den svenska sommaren
- 1999 *Johan Olof Wallin - en nästan sann historia*
- 2000 *Gustaf och Agnes* - om Fröding och von Krusenstierna
- 2001 *Eufori* - en sommarnattskabaré bland annat kring Gunnar Ekelöf
- 2002 *En bergslagskomedi om Hjalmar Bergman*
- 2003 *Och det gick en långdans kring Greckens långa sjö*, kring Selma Lagerlöf
- 2004 *Ett resande teatersällskap* av August Blanche
- 2005 *Krusbär och Arsenik*, om Carl Jonas Love Almqvist
- 2006 *Den ljuftva tiden* av Ylva Eggehorn, om Anna-Maria Lenngren och Johan Henrik Kellgren
- 2007 *Objudna gäster* av Ylva Eggehorn, om Ellen Key
- 2008 *Kungens komediant*, Agneta Pleijels roman dramatiserad av Ylva Eggehorn
- 2009 *Den itusågade damen* av Staffan Göthe
- 2010 *Vill ha dig* av Johan Bernander, om Hjalmar Söderberg
- 2011 *Den fjärde rosen* av Gunilla Linn Persson, om Gertude Stein
- 2012 *Hör musiken söker efter orden* av Agneta Pleijel, om Hjalmar Gullberg
- 2013 *Revykungen* av Johan Bernander, om Nils Ferlin
- 2014 *Efter mitt eget huvud* av Agneta Pleijel, om Agneta Horn och Lars Wivallius
- 2015 *Stadramålarna* av Johan Bernander, med poesi av modernisterna
- 2016 *Apelsinträdet* av Henning Mankell
- 2017 *Arabia Felix* av Johan Bernander

Scen ur Agneta Pleijels pjäs *Hör musiken, söker efter orden* om Hjalmar Gullberg, Stadra Teater 2012.

Målsättning och vision 2017

Syftet med vårt teateräventyr var att ta med publiken på en lång upptäcktsresa, med början i Norden för att sedan sträcka sig till främmande länder. Detta när upplysningen gjorde sitt intåg och vetgirighet var drivkraften för människors bedrifter. Med utgångspunkt från den danske författaren Thorkild Hansens välkända bok *Det lyckliga Arabien* ville vi berätta om några personer som på 1700-talet gav sig iväg till det fjärran Jemen för att där söka lyckan och äventyret. Redan för många år sedan skapade boken en stor nyfikenhet och lust till gestaltning hos vår dramatiker och regissör Johan Bernander. Det blev även viktigt att låta musiken utgöra en betydelsefull del i berättandet.

Med *Lars Forssell*, en av våra framträdande svenska poeter, ville vi lyfta fram en författare som bidragit till en svensk sångskatt med ett litterärt rikt material, sånger som idag hörs alltför sällan. Med *en nordisk afton* ville vi ge infallsvinklar och tankar om det specifika i att leva på våra breddgrader.

Med *Sånger av Jacques Brel* och berättelser från haven under *Claes-Göran Wetterholms* kväll var syftet att beröra genom upplevelser av olika människoöden.

Traditionen med vinterscenen skulle utvecklas vidare. Under året var ambitionen att återskapa och vidareutveckla vänföreningen samt värva nya medlemmar.

Eftersom vi genom åren tagit del av publikens önskemål av ett utvecklat teaterkafé med servering av vin och öl blev det också en av våra målsättningar.

Process och genomförande

Arabia Felix - en musikteaterföreställning

Under tidig höst förmedlade regissör och dramatiker Johan Bernander en idé att i ett musikdramatiskt verk skildra den danska expedition som år 1761 gav sig iväg till ett fjärran Jemen för att forska och för att söka lyckan. Pjäsen skulle dels bygga på Thorkild Hansens roman men vikt lades även vid att skapa en musikteaterföreställning, med bl.a. ett stort antal sånger. Musikens berättande blev en viktig del av föreställningen. Att göra denna berättelse var lockande, att skildra världen som på 1700-talet ännu inte vara färdigupptäckt och utforskad. I föreställningen vävdes Carl von Linné in och en av hans lärjungar, Peter Forsskål.

Under höst och vinter vidtog skrivarbete och pjäsen kom att skrivas om fyra gånger. Under våren skedde intensiva kontakter mellan regissör, kompositör och scenograf varefter en helhet växte fram. Scenografens idé att i första akten skapa ett fartyg gav en tydlig känsla av en äventyrsberättelse.

Den nyanställda producenten My Larssons insatser blev av stor betydelse för såväl produktionens som teaterns utveckling. Med stor kompetens, med unga ögon och med vidgad förståelse för sociala medier gavs ny energi till teaterns arbete.

Det vanliga arbetet med att finna de rätta skådespelarna samt all övrig personal vidtog under våren.

Konstnärlige ledaren samlade under våren de barn- och ungdomsskådespelare som skulle medverka i produktionen. Vid tre tillfällen i maj fick barnen närma sig pjäsen, lära sig mer om 1700-talet, om tid och kostym och om pjäsens karaktärer.

Ted Ström, som skapat teaterns affischer sedan 2009, gjorde även årets upplaga. Härmed har det både behållits och utvecklats ett formspråk i dessa affischer.

Kollationering hölls den 28 maj, varefter ett sedvanligt repetitionsarbete satte igång. Premiär på uppsättningen var den 7 juli. Sammanlagt gavs 29 föreställningar inklusive genrep. Regissör, scenograf, kompositör med flera arbetade på ett fullödigt sätt med respektive del av uppsättningen. Ny i vårt team var ljussättare Kenny Nilsson, från Örebro länsteater, som kompletterade, utvecklade och tillförde kunskaper och konstnärlighet. Föreställningen förvaltades väl av ensemblen som alla bidrog till helheten.

Öden som berör

Författare och fartygshistoriker Claes-Göran Wetterholm gav även detta år en minnesvärd kväll. Denna gång var temat *Öden som berör*, där tre vänner till honom medverkade med berättelser om avgörande händelser i samband med resor och med hav: att fly från DDR över Östersjön gömd i ett traktordäck, att rädda sitt liv vid Estonias förlisning och att dyka 4000 meter ned till Titanic. I flera år har publiken tagit del av betydande och viktiga berättelser genom Wetterholms medverkan.

Sånger av Jacques Brel

I och med att publiken har efterfrågat *Sånger av Jacques Brel* blev det aktuellt för Magnus Wetterholm att åter ta upp denna föreställning. Såsom vid andra tillfällen medverkade cellisten Anja Strautmanis. Föreställningen kunde dock ges i nytt koncept, då även pianisten Jonas Abrahamsson medverkade. En flygel hyrdes in för tillfället, vilket förstärkte publikens helhetsupplevelse. Publikens gensvar var överväldigande.

Då svalorna häckar vid Grecken

Den svenske poeten Lars Forssells sånger, dramatiska texter och lyrik lockade oss till att ge två sommarnattskabaréer kring denne författare. Mycket därför att poetens material idag är alltför sällan framfört. Med årets musikaliska ensemble väcktes en stark lust att lyfta fram såväl känt som okänt material av Forssell. Idén var ett franskt kafé där sångerna kunde uppstå spontant på ett humoristiskt sätt. I föreställningarna medverkande musikern Matts Norman.

Norden - vårt hem på jorden

En ensemble som behärskade många uttryckssätt gav med poetisk glöd och på ett humoristiskt sätt en kväll med tankar kring att bo och leva i Norden. Kvällen fick även tyngd och ett starkt uttryck genom att landshövding Maria Larsson, professorn i måltidskonst Carl Jan Granqvist och direktören för Nordisk kulturfond Benny Marcel deltog med personliga anföranden om att leva i Norden. Föreställningen gavs på Lilla scenen, vilket öppnade för våra gästers entré som skedde med båt!

Från min loge i en lagård

Säsongen avslutades på Lilla scenen med denna soloföreställning som blev de två sista av vår hommage till Stadras historia. Föreställningen har beskrivits i 2016 års redovisning. Under våren gavs ett gästspel på Nya China, en av Länsteatern i Örebros scener.

Vinterscenen - Det snöar på Herr Forssell

För nionde året i rad gavs föreställningar på Stadra Vinterscen. Ett av syftena med våra vinterföreställningar är att ge en stark förnimmelse av vinter och av denna årstids skönhet. På scenen medverkade tre aktörer och en musiker. För publiken blev det en speciell upplevelse att i vinternatten få uppleva delar av författaren Forssells värld. Föreställningen spelades i skenet av stearinljus och med marschaller och eldkasar utomhus. Två föreställningar spelades.

Annann verksamhet

Nyfiken på 1700-talet

Föreläsningsserier i en folkbildande anda har pågått sedan 2013. I år inviterade vi Lars Sjöberg, känd för att rädda, samla och bevara hus från detta sekel, Carina Lidström från Örebro Universitet som talade om seklets vetenskap och resor, samt Dick Harrison som föreläste om slavar, sjörövare och botaniker i Afrika under 1700-talet.

Publikarbete

Vid två tillfällen deltog ensemblen i ett utåtriktat publikarbete. Dels vid en ”mannekänguppvisning” i samband med Nora-dagarna, dels i Örebro. Båda gångerna gjordes detta i 1700-talskläder, vilket gav god respons.

Öppen repetition

Traditionen med öppna repetitioner fortsatte. Vid dessa tillfällen får publiken en fördjupad inblick i hur framväxten av en föreställning ser ut.

Gästspel

21 mars gjordes ett gästspel av *Från min loge i en lagård* på Örebro Länsteaters scen Nya China. Under hösten kommer vi även att gästspela med vår Forssellkabaré på Folkteatern i Ronneby och på Pygmeateatern i Stockholm med *Sånger av Jacques Brel*.

Utställningar

Nytt för i år var ett utvecklande samarbete med Örebro Läns Museum. Vålligt lånade de ut instrument och utensilier som anknöt till uppsättningen *Arabia Felix*, till vetenskap, upptäckter och 1700-tal.

Koordinator Ulla Mihnos gjorde en minnesutställning med kostymer och utensilier. Teatern har fått överta en rik garderob med kläder från Gudrun Persson efter hennes bortgång. Utställningen blev illusorisk och klädde vår Lilla scen.

Konstnär Lena Hellström skapade en installation som sträckte sig längs allén, från parkeringen fram till biljettkassan, på temat *Schlaraffenland*. I installationen ställdes frågor om vad lycka och framgång betyder och vad det är.

Teaterkaféet Paradiset

Teatern hade som mål att utveckla teaterkaféet, dels kring frågor om utformningen av den estetiska helheten, dels med ett breddat utbud. Därtill fanns viljan att söka ett serveringstillstånd för pausservering av öl, vin och punsch. Konstnärlige ledaren genomgick alkoholmyndighetens prov och teatern kunde därmed erhålla detta serveringstillstånd. Marcus Adell och Noah Säteraas anställdes att driva och ansvara för kaféverksamheten.

Tillgänglighet

Stadra Teater ska vara en plats som är inkluderande. Tillgängligheten förbättrades genom att vid biljettkassa och ingång till teatern anlägga stenmjöl, märka ut en handikapparkering, inskaffa nya ramper till kaféet med intilliggande lokaler, samt genom att låna in en hörslina till teatern. Även i år blev vi sponsrade av DANFO med en handikappanpassad toalett-kabin.

KARLSKOGA TIDNING

TORS DAG 27 JULI 2017 • VECKA 30 • GRUNDAD 1883 • PRIS: 20 KR

Sommar 9

MUSIK: Magnus Wetterholm levandegör Jacques Brel på Stadra Teater

BREL: Magnus Wetterholm gör levande musik i Stadra Teaters produktion av Jacques Brels sånger. Foto: Magnus Wetterholm

Lysande och minnesvärt

BREL. Den första slången handlar om barndomen som inledningsvis förlöjliggörelse och tyndad och den sista tar upp gammal kärlek som aldrig dör. Magnus Wetterholm har valt ut 15 sånger av Jacques Brel och lyckas med dessa säga något väsentligt om livet och oss själva.

Magnus Wetterholm är konstnärlig ledare på Stadra Teater och medverkar i flera musikprogram. Han har varit medlem i musikgruppen Fala. Men han tycker också om att berätta om livet. Magnus Wetterholm gick med i musikgruppen Fala och blev medlem i gruppen som spelade honom ett djupa Brel. Och för mig säger jag till mig själv att jag inte vill bli som Magnus Wetterholm själv uttrycker det, och den bästa svenska sången. Så det är en konstnärlig, den första slången handlar om barndomen som inledningsvis förlöjliggörelse och tyndad och den sista tar upp gammal kärlek som aldrig dör. Magnus Wetterholm har valt ut 15 sånger av Jacques Brel och lyckas med dessa säga något väsentligt om livet och oss själva.

berodda till Brelkonst som gör musik med ett stort av de gränslinjer som inte går att gå över. Det är en konstnärlig utmaning som inte bara handlar om att säga något väsentligt om livet och oss själva. Magnus Wetterholm är konstnärlig ledare på Stadra Teater och medverkar i flera musikprogram. Han har varit medlem i musikgruppen Fala. Men han tycker också om att berätta om livet. Magnus Wetterholm gick med i musikgruppen Fala och blev medlem i gruppen som spelade honom ett djupa Brel. Och för mig säger jag till mig själv att jag inte vill bli som Magnus Wetterholm själv uttrycker det, och den bästa svenska sången. Så det är en konstnärlig, den första slången handlar om barndomen som inledningsvis förlöjliggörelse och tyndad och den sista tar upp gammal kärlek som aldrig dör. Magnus Wetterholm har valt ut 15 sånger av Jacques Brel och lyckas med dessa säga något väsentligt om livet och oss själva.

Magnus Wetterholm sjunger på scen i Stadra Teaters produktion av Jacques Brels sånger. Foto: Magnus Wetterholm

Magnus Wetterholm har varit medlem i musikgruppen Fala. Men han tycker också om att berätta om livet. Magnus Wetterholm gick med i musikgruppen Fala och blev medlem i gruppen som spelade honom ett djupa Brel. Och för mig säger jag till mig själv att jag inte vill bli som Magnus Wetterholm själv uttrycker det, och den bästa svenska sången. Så det är en konstnärlig, den första slången handlar om barndomen som inledningsvis förlöjliggörelse och tyndad och den sista tar upp gammal kärlek som aldrig dör. Magnus Wetterholm har valt ut 15 sånger av Jacques Brel och lyckas med dessa säga något väsentligt om livet och oss själva.

Press- och marknadsföring

Hemsidan www.stadrateater.se utvecklades och förbättrades av vår producent. Hemsidan är ett grundverktyg för att nå ut med information.

Ett aktivt deltagande i sociala nätverk är en förutsättning för dagens marknadsföring. En av dessa kanaler är facebook, som nu omvandlats från grupp till sida. Teaterns instagramkonto användes mer aktivt i år. Vi utvecklade pod-kanalen Stadrapratarna.

Likası genomfördes traditionell annonsering i ett flertal tidningar, bl.a. Nerikes Allehanda, DN, SvD, 24i, Karlskoga Tidning, Hit & Dit, Bergslagens turistbroschyrer.

Vi hade inslag i SVT/Tvårsnytt, SR Örebro samt i Länsradion. Vi kunde lotta ut/försälja biljetter genom T-bladet, Länsgården fastigheter och läsarhusshopen på NA.

Vi arbetade aktivt med hotellnäringsen för att skapa teaterpaket tillsammans med Lilla hotellet i Nora och Nora stadshotell.

Det stora antal artiklar och recensioner om teatern och verksamheten fungerar även som marknadsföring.

Nyhetsbrevet har varit betydelsefulla och under en period skickades det ut ett i veckan. Vi arbetar med traditionella utskick som i år hade en upplaga på 1 300 exemplar, antingen digitalt eller per post. Med det fysiska utskicket fick vi även i år värdefull hjälp av samarbetspartnern ABF med frankering. Affischen gjordes av Ted Ström vilket blev den tionde från denne konstnärns hand. Det generösa bemötande vi fått från Nerikes Allehanda har varit viktigt. Alla dessa kanaler bildar en helhet.

Konstnärliga framgångar och vårt konstnärliga innehåll

Produktionen Arabia Felix har fått ett varmt mottagande i press och media. Uppsättningen hade ett episkt tilltal och frågeställningar om vad som blir kvar efter "vår stund på jorden" behandlades. Dramatiker och regissör Johan Bernander har burit på tankar om denna upptäcktsresa under en lång tid. Därmed skapade han en verkstad som även blev en upptäcktsresa såväl för hela ensemblen som för hela teamet.

Många i publiken har kommenterat att uppsättningen var stark, förvånande och sinnlig, att det musikaliska innehållet var tilltalande, berättande och berörande. I scenografin fann många en stor skönhetsupplevelse, bland annat med det fartyg som scenograf Märta Fallenius skapade i akt ett. I slutet av akt två, där den sceniska gestaltningen fördes upp till en förhöjd realism, skapade vi ett uttryck som blev så tydligt och berättande att även publik som ej har svenska som modersmål lätt kunde leva sig med i berättelsen.

Våra Stadrabarn, som vi nu haft glädjen att möta i ett flertal produktioner, har med åren utvecklat en stark scenisk närvaro, en värdefull repetitionsdisciplin och en självklarhet på scenen. Förmågor vi vet är av stort värde. Dessa kunskaper blir ett positivt bidrag till deras framtida liv.

Våra programkvällar blev mottagna med såväl värme, glädje, tårar som med befriande skratt. De musikaliska inslagen i *Sånger av Jacques Brel* och i vår *Forssellkabaré* var betydelsefulla och musikerna bidrog till att ge publiken konstnärliga upplevelser. Att vi kostade på oss att hyra in en flygel till Brelföreställningen gav publiken en reell skönhetsupplevelse. De berättelser som förmedlades bland annat om flykten över havet från DDR under *Claes-Göran Wetterholms* kväll kommer publiken att bära med sig. Likaså var det generösa och mångfasetterade innehåll som Carl Jan Granqvist, Maria Larsson och Benny Marcel förmedlade under *den nordiska kvällen* minnesvärt. Programkvällarna kan räknas in som ett skimmer av färger på vår konstnärliga palett.

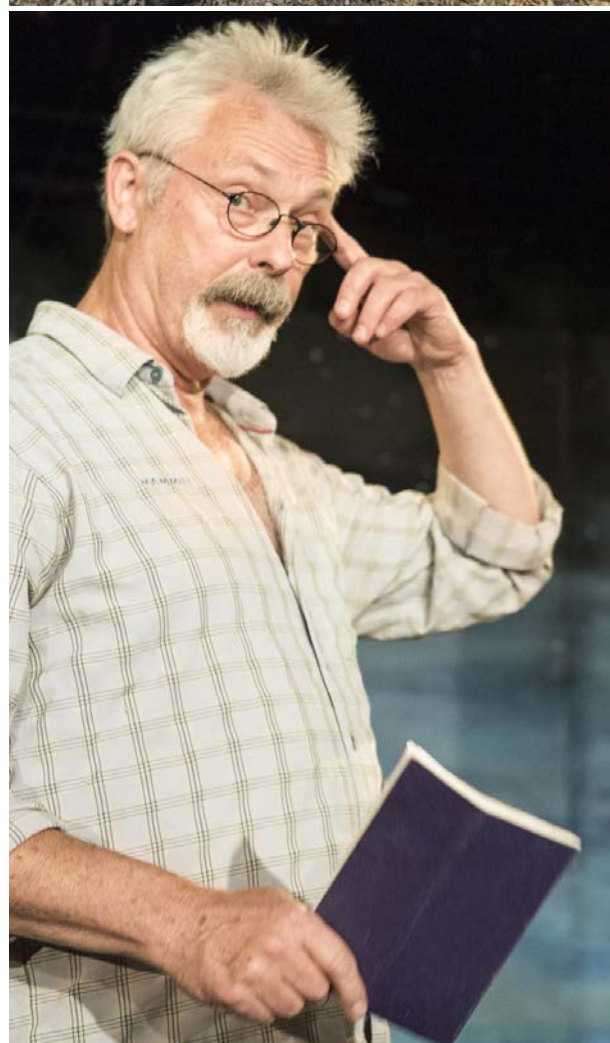
Skapade mervärden och arbetstillfällena

Medarbetare, allt från anställd personal till ideella krafter, blir tillsammans en betydelsefull enhet för hela verksamheten vid Stadra Teater. Vi är för mångfald och att Stadra Teater ska vara en tillåtande plats. Sammanlagt har vi skapat 34 arbetstillfällen av större eller mindre grad. Se ruta.

Arbetstillfällena

Lön	21 stycken
Faktura	13 stycken
Arvode barn	9 stycken

Stadra Teater bidrar till större omsättning för restauranger, boendeanläggningar och varuhandel i regionen. Verksamheten bidrar även till att göra Bergslagen mer attraktivt, populärt och intressant. Dock har vi ingen möjlighet att mäta resultatet av ökad attraktivitet och omsättning, men positiva kommentarer från både publik och företagsidkare vittnar om det.

Stadras Vänner, Stadranejdens byalag, Stadras Vårdinnor

Stadras Vänner har omvandlats från att ha varit en fristående organisation till att bli en underavdelning till föreningen Cirkustältet. Detta är ett sätt att minska administrationen, vilket är positivt. Vi är mycket glada för att antalet vänner ökat från cirka 65 år 2016 till idag 188. Målet är att i ett nästa steg låta vännerna bli över 200. Med medlemmarna har vi kommunicerat genom fyra personliga brev. Som förmån har de haft rabatterade biljettpriser. Intäkter från vännernas medlemsavgifter har bland annat gått till porslin från Arabia, som avsevärt har höjt den estetiska nivån på vårt teaterkafé.

I slutet av april vidtog den sedvanliga röjardagen med byalaget. Möten med människor som är bosatta i området har stor betydelse för förankring och legitimitet. Byalaget bjöds som vanligt in att vara genrepspublik.

I år inrättade vi ett system med vårdinnor, vilka närvarade vid en tredjedel av föreställningarna. Vårdinnornas uppgift var att hälsa publiken välkommen, samtala om platsen och när biljettkassan inte hann med även vara försäljare. Till detta år hade vi tagit fram nya pins med Stadras symbol.

Stadra Scenskola

Pedagog Anna Karlsson har fortsatt arbetet med Stadra Scenskola, vilken organiseras av ABF. Barn och ungdomars träning och skolning i ett eget sceniskt arbete ligger idag utanför vår organisation men Stadra Scenskola startades en gång av oss. Från scenskolan kommer flertalet av de barn som är med i vårt arbete på Stadra.

Den genomarbetade uppsättningen *Lennart* på Stadra scenskola som gjordes av scenskolans vuxengrupp kunde växa fram genom barnens eget skapande, men även genom betydelsefulla impulser de fått av arbetet på Stadra Teater under föregående år. Genom barnens medverkan på Stadra och genom scenskolans pedagogiska arbete grundläggs barnens intresse för konst och kultur i allmänhet och teater i synnerhet.

Jämställdhet

Utgångspunkten är att en jämn fördelning mellan könen gynnar en skapande process men att kompetens får sättas i första rummet. Vi har medvetet under åren arbetat för att personer i ledande positioner är av båda könen. I årets produktion var det fyra kvinnor och fyra män.

I och med att det var enbart män som deltog på resan som skildrades i *Arabia Felix* ställdes frågor om gestaltning. Vi valde en genderblind rollsättning. Vi är övertygade om att i en scenisk gestaltning behöver inte könet vara avgörande. Med detta synsätt kunde vi blanda vår ensemble med både män och kvinnor.

Sedan 2010 har vi en etikpolicy, ett för styrelsen för föreningen Cirkustältet levande dokument.

Varje år diskuterar vi vårt arbetsmiljöarbete tillsammans med Teaterförbundets regionala skyddsombud.

Lärdomar

Efter 2016 års framgångsrika produktion med mycket stor publiktillströmning kan vi i år konstatera att publikantalet blev avsevärt lägre. Trots föreställningens stora kvalitéer och dess starka berättelse kom inte den publikmängd vi önskade eller hade behövt. Bidragande orsaker kan vara pjäsens titel, det kan vara att temat låg för långt bort i tiden och det kan eventuellt bero på att inte utspelades någon kärlekshistoria. Detta tar vi med oss som en lärdom.

Teaterns producent utformade till denna sommar en enkät. Med hjälp av svaren kan man lättare avläsa var publiken kommer ifrån, hur publiken får information om verksamheten och vilken ålder flertalet har. Detta är en positiv lärdom.

Bättre tillgänglighet samt serveringstillstånd är något som förverkligades under 2017, så att verksamheten på dessa punkter kunde utvecklas.

Medverkande säsong 2017

Konstnärlig ledare/projektledare – Magnus Wetterholm

Producent – My Larsson

Konstnärlig rådgivare – Barbara Wilczek

Projektansökningsarbete – Magnus Wetterholm, My Larsson, Karin Smed-Gerdin, Barbro Lundgren, Bo Eckhardt

Projektansökningskonsult – Lena Holmstrand Krueger

Arabia Felix – en musikteaterföreställning

Konstnärligt team

Manus & regi – Johan Bernander

Kompositör – Anders Ortman

Scenografi – Märta Fallenius

Ljusdesign – Kenny Nilsson

Kostym – Mari Gasslander

Mask & peruk – Märta Gasslander

Rekvisita & attribut – Märta Fallenius

Inspicient/teknik/foto – Dragan Popovic

Programtext – Johan Bernander

Skådespelare

Peter Forsskål - Peter Eriksson

Frederik von Haven - Gunilla Orvelius

Christian Kramer - Ellen Hennig

Carsten Niebuhr - Rune Jakobsson

Georg Wilhelm Baurenfeind - Magnus Wetterholm

Carl von Linné - Eva Haldert

Bernsdorff, von Gähler, kapten m.fl - Lasse Forss

Matroser, Linnélärljungar, egyptiska försäljare, jemeniter m.fl

- Lovisa Carlsson, Martin Gustafsson, Måns Hammarström,

Anton Hellberg, Amber Klaassen, Neryse Klaassen, Filippa

Persson, Sara Sandberg, Anton Swall, Molly Vuotari

Produktionsteam

Affisch – Ted Ström

Webbdesign/hemsida - Susann Rickan

Formgivning utskick, annonser, program – My Larsson

Scenografiassistenter – Rosaline Lönnroth, Emil Wickholm Thureson

Koordinator – Ulla Mihnoss

Inspelning av musik & ljud – Anders Ortman

Teknisk producent – Dragan Popovic

Sufflör – Anders Öhrström

Öden som berör

Aktörer – Claes-Göran Wetterholm, Roswitha Kempe, Rolf Sörman, Eric Kentley

Inspicient/teknik/foto – Dragan Popovic

Sånger av Jacques Brel

Aktör – Magnus Wetterholm

Musiker – Jonas Abrahamsson, Anja Strautmanis

Inspicient/teknik/foto – Dragan Popovic

Då svalorna häckar vid Grecken – en sommarnattskabaré kring Lars Forssell

Aktörer: Magnus Wetterholm, Rune Jakobsson, Ellen Hennig, Peter Eriksson, Gunilla Orvelius, Lasse Forss, Eva Haldert

Musiker: Matts Norman

Inspicient/teknik/foto – Dragan Popovic

Norden – vårt hem på jorden

Aktörer – Maria Larsson, Benny Marcel, Carl Jan Granqvist, Magnus Wetterholm, Rune Jakobsson, Eva Haldert,

Ellen Hennig, Peter Eriksson, Gunilla Orvelius, Lasse Forss

Inspicient/teknik/foto – Dragan Popovic

Från min loge i en lagård – sånger från Landet Stadra

Ursprungsidé & aktör – Magnus Wetterholm

Manus & regi – Rune Jakobsson

Kompositör & arrangemang – Anders Ortman

Regiassistent & sufflös – Eva Haldert

Foto – Dragan Popovic, Joachim Nilsson, Rune Jakobsson

Teknik – Dragan Popovic, Marcus Adell

Programtext – Magnus Wetterholm

Layout/affisch/program – Kajsa Wadström

Övrig verksamhet

Stadra Vinterscen – Det snöar på Herr Forssell

Aktörer: Magnus Wetterholm, Lasse Forss, Eva Haldert

Musiker: Matts Norman

Föreläsningsserie – Nyfiken på 1700-talet

Lars Sjöberg, Carina Lidström, Dick Harrison

Utställningar

Kostymutställning Lilla scenen – Ulla Mihnoss

Utställning med föremål om upptäcktsresande – Örebro läns museum

Medelhavsväsen, installation – Karin Ward

Schlaraffenland, installation längs vägen – Lena Hellström

Konstnärer med utomhusverk sedan tidigare – Fritse Rinds, Stefan Ryén, Annie Lindgren, Kajsa Grebäck samt av Nora kommun deponerade skulpturer

Övriga produktionsuppgifter

Ekonomi - Karin Anderberg-Dahlqvist, QEM Consulting AB

Revisor - Grant Thornton AB, Leif Ericsson

Biljettkassa/Kulturkiosk - Renate den Hartog

Värdinnor - Barbro Lundgren, Gunilla Nilsson

Teaterfoajén biljetter & info - My Larsson

Biljettreservationer - Nora Turistbyrå, Hällefors Turistbyrå, Lilla Hotellet i Nora, Nora Stadshotell

Anläggningsutvecklare - Anders Amberman, Johan Hageltorn

Teaterkaféet Paradiset - Marcus Adell, Noah Säteraa, Anna-Lena Schöllin

Hemsida - www.stadrateater.se

Facebook - www.facebook.com/Stadra-Teater-1539918409641315/

Instagram - www.instagram.com/stadrateater/

Samverkanspartners

Örebro Länsteater, ABF, Nora bibliotek, Örebro läns museum, Nerikes Allehanda, Leon. Sandbergs bosättningsaffär, Lilla Hotellet i Nora, Nora Stadshotell, Tebladet, Arbetsförmedlingen, Coop Konsum Nora, ICA Supermarket Nora, Nora Turistbyrå, Hällefors Turistbyrå, Stadra Scenskola, Stadra-nejdens byalag, Stadras Vänner

Styrelse – Ideella kulturföreningen Cirkustältet

Ordförande – Lasse Forss

Vice ordförande – Mats Larsson

Sekreterare – Magnus Persson

Kassör – Karin Anderberg-Dahlqvist

Övriga ledamöter – Birgitta Lövestedt, Petra Weckström, Birgitta Almgren, Anna Sjöstrand-Hötzel, Cecilia Lundkvist-Sundin, Magnus Wetterholm

Valberedning – Lena Källström, Håkan Blomberg

Söndag 9 juli 2017

Pris mån-tors 30 kr, fre-sön 35 kr

SVENSKA DAGBLADET

Amber Klaassen, Magnus Wetterholm, Rune Jakobsson och Ellen Hennig på Stadra teaters scen. Foto: Dragan Popovic

Arabia Felix. Äventyrlig expedition som söker meningen med livet

Scen | Teater

Arabia Felix
Text och regi: Johan Bernander
Musik: Anders Ortman
Scenbild: Märta Fallenius
Kostym: Mari Gasslander
STADRA SOMMARSCEEN

Sara Granath

sara.granath@svd.se

Vid sjön Greckens strand tas publiken med på en äventyrlig seglats på jakt efter kunskap och mening med livet. Danske kungen och Carl von Linné hejar på och allt går med musik.

Jemen kallades en gång Det lyckliga Arabien av ett språkligt/geografiskt misstag. I dag är beteckningen en blodig ironi. Men i Johan Bernanders "Arabia Felix" finns åtminstone ett riktigt lyckligt ögonblick då en hårt prövad vetenskaplig expedition njuter kaffe och en tids frid just

i detta sydliga Arabien. På Stadra sommarscen har vi år efter år fått möta kulturpersonligheter, helst författare med anknytning till den vackra platsen norr om Nora. I år omges fiktionen av telefonsamtal där den konstnärlige ledaren Magnus Wetterholm motvilligt går med på att årets pjäs helt släpper förhöjningarna och seglar ut på haven, med Köpenhamn som utgångspunkt.

Den ramen ger en lagom distans och lätthet åt historien som berättas med hjälp av Stadras egna teaterbarn och trotjänaren Eva Haldert som får iklä sig rollen som Carl von Linné.

Annars är det inte mycket som är lättamt när fem vetenskapsmän vid 1700-talets mitt skickas ut av danske kungen för att kartlägga främmande platser, ta kontroll över dem, ge glans åt kungahuset, eller? Målet med resan är inte glasklart och de fem har egna syften och inte

mycket gemensamt. Inte är de särskilt väl förberedda och vädret är emot dem redan från början.

Med utgångspunkt i en sann historia har Johan Bernander förverkligat en dröm med många bottnar, i samarbete med kompositören Anders Ortman. Om expeditionen går åt skogen, går det med musik! Spänningen bygger inte minst på att relationerna mellan resenärerna utvecklas, i motgångar och i mötet med omvärlden.

Det är Peter Erikssons Peter Forsskål, naturalieforskaren som lite hemligt har kontakt med Linné. Han förordar en "platt organisation" men blir ändå ett slags ledare. Med det är Gunilla Orvelius danteälskande Frederik von Haven extremt missnöjd. Läkaren Christian Kramer, Ellen Hennig, utser honom till den sämste reskamrat som någonsin funnits. Magnus Wetterholm gör Georg Wil-

helm Baurenfeind som tecknar allt han ser. Den lugnaste resenären är Rune Jakobssons Carsten Niebuhr som skriver dagbok, har hand om pengarna och är nära att stryka med tidigt. Lasse Fors gör "den andre" i växlande skepnader. Alla växer inför våra ögon.

I Stadras hemtrevliga lada förmedlas resans svårigheter plågsamt trovärdigt. Det är stekande hett, alla blir sjuka och frågan är vad allt ska tjäna till. Kommer någon någonsin att ha glädje av expeditionens upptäckter?

"Arabia Felix" är samtidigt en spännande äventyrsberättelse och en existentiell undersökning. Vad tjänar mitt lilla liv till om jag inte tror på någon evighet och inte kommer till nytta för andra?

Utän stora utläggningar sänder föreställningen ut den frågan till publiken på ett starkt berörande sätt. ■

DN. KULTUR

DAGENS NYHETER. ● ONSDAG 12 JULI 2017

Scen

Teater. Stadra på 1700-talsexpedition

Rune Jakobs-
son, Magnus
Wetterholm
och Ellen
Hennig.
Foto: Dragan
Popovic

Bildningsresa. "Arabia Felix" får fart först när olyckan kommer

Arabia Felix

Manus och regi: Johan Bernander. Musik: Anders Ortmann. Scenografi: Märta Fallenius. Kostym: Mari Gasslander. Skådespelare: Peter Eriksson, Gunilla Orvelius, Ellen Hennig, Rune Jakobsson, Magnus Wetterholm, Eva Halldert, Lasse Forss. Spelplats: Stadra Teater. Längd: 2 tim, 40 min

● Det brukar gå muntert till på Stadra sommarscen i södra Bergslagen, där det svenska klassikerlivet under flera decennier har återupplivats i både komiska och tänkvärda former. Från Selma Lagerlöf och Agnes von Krusenstjerna till Hjalmar Gullberg, Nils Ferlin och åtskilliga andra – enda kravet har varit att deras namn i en eller annan form kan knytas till Stadra, en regel som hanterats med viss poetisk frihet.

Titeln på årets föreställning pekar i samma riktning. "Arabia Felix", det vill säga Det lyckliga Arabien. Dramatikern och regissören Johan Bernander har i flera år närt en dröm om att skriva en pjäs om den expedition som den danske kungen Frederik V på nyåret 1761 lät sända till Främre Orienten. Med på färden var fem naturforskare, bland dem Linnéjärlungen Peter Forsskål, född i Finland 1732.

Målet var Jemen, det mytomspunna landet som genom en språklig missuppfattning döpts till Arabia Felix. Bernanders slagruta har hittat den svårövertäffade metaforen för den västerländska drömmen om ett oförstört lycko-

rike som bara väntar på att erövrats och plockas på sina frukter.

Thorkild Hansens bok om den danska expeditionen, "Det lyckliga Arabien" från 1962, är naturligtvis en inspirationskälla, fast på Stadra är det som vanligt lika mycket sångspel som historiektion när örlogsfartyget Grönland lägger ut från Köpenhamn och hamnar i sjö-nöd.

Gunilla Orvelius i rollen som den tyske filologen Frederik von Haven ligger snart dubbelvikt över relingen. Ellen Hennigs läkare, även han tysk, har mycket att stå i, medan Peter Eriksson är ett fynd som den alltid lika snabbtänkte Forsskål, expeditionens moraliska kompass. Att han tar platsen som pjäsens huvudperson kan förklaras med att Peter Forsskål som de flesta Linnéjärlingar var både botaniker och vad vi närmast skulle kalla kulturantropolog. Hans intresse för människor samsades med en för tiden häpnadsväckande radikalism och upplysningsanda. I det akademiska Uppsala besvarades hans

Stadras styrka har alltid varit spelet över rampen, en helt egen form av revy och lärostycke. Brecht light. Den här gången dröjer det.

krav på obegränsad tryckfrihet med pestflagg och censur.

Stadras styrka har alltid varit spelet över rampen, en helt egen form av revy och lärostycke. Brecht light. Den här gången dröjer det. Den historiska bakgrunden är mer eller mindre okänd för de flesta i publiken och redovisas i repliker som lätt får drag av undervisning. Tempot hackar i väntan på vind i seglen.

Fem huvudpersoner är heller ingen lätt balansakt. Men med dessa inledande svårigheter avklarade hittar föreställningen sin egen andning i andra aktens katastrof-sköldring. Först dör den maktlystne och neurotiske von Haven, därefter Forsskål, senare även Kramer och Magnus Wetterholms vänligt sinnade konstnär, Georg Wilhelm Baurenfeind.

Överlever gör bara Rune Jakobssons försynste astronom, bestulen på sitt dyra mätinstrument. Det lyckliga Arabien!

Anders Ortmans suggestiva musik håller föreställningen i ett fast grepp när frågorna hopar sig och därmed även känslorna och de ödesmättade stämningarna. Johan Bernanders ärende blir till slut en meditation över kunskapens pris. Vad var det värt? Jämlikhetskampen Forsskål – så självklar i Peter Erikssons gestalt – är kanske ett svar. Hans dagbok trycktes i Uppsala 1950. Heder åt Stadra som påminner om honom.

Leif Zern
teater@dn.se

SÖNDAG 9 juli 2017 | Vecka 27 | Nr 188

Kultur & Nöje | 19

Nej då Forsskål, du levde inte förgäves

Scenografi från loppisar och fiskebodar. FOTO: DAVID RYDELL

NORA "Jag levde förgäves, och jag dog förgäves – sånt är tungt att bära" suckar den finlandssvenske botanikern, Carl von Linnés elev, och mycket liberala filosofen för sin tid, Peter Forsskål (1732–1763), efter att ha dukat under i en tropisk sjukdom i den arabiska hettan, blott 31 år gammal. Han som hade så mycket att utforska och uttrycka. Proverna som han samlat under resan förjick, rutnade eller glömdes bort.

Skildringarna och sökandet efter Lyckans land, Schlaraffenland, Utopia el-

ler Atlantis har funnits i alla tider. Men kanske var sökandet aldrig så intensivt som under Upplysningstiden. Tron på vetenskapen, utveckling och framsteg gjorde att lärda män gav sig ut på strapatsrika färder i jakt på kunskap, insikt och inte minst – berömmelse.

Det var också målet med den danska expeditionen till Jemen, eller Lyckliga Arabien som den vita fläcken på västerlandets karta kallades. Det hela slutade dock i ett stort fiasko. Endast en av de fem vetenskapsmännen återvände i

TEATER

Stadra Teater, 7 juli.

Arabia Felix - en musikteaterföreställning om upptäcktsresan 1761-1767
Manus och regi: **Johan Bernander**

Musik: **Anders Ortman**

I rollerna: **Peter Eriksson, Ellen Henning, Rune Jakobsson, Gunilla Orvelius, Magnus Wetterholm, Eva Haldert samt barn från Stadra scenskola.**

livet, sex år efter den storstilade avfärden.

Denna historia gick regissören Johan Bernander och bar på i många år innan han slutligen skrev pjäsen som nu spelas på Stadra Teater hela sommaren. Och det är en skicklig iscensättning. Som publik känner man rik-

tigt vågoras rullningar, sjösjukan och skörbjuggen på skeppet Grönland. Vi drabbas av hettan från den arabiska solen, får känna dofterna av orientens kryddor och de tropiska sjukdomarnas svettningar.

Allt förstärks av Anders Ortman's stämningsskapan-

de musik och ljudeffekter, Märta Fallenius snygga scenografi, Kenny Nilssons suggestiva ljus, Mari Gasslanders tidstypiska kostymer och – inte minst – skådespelarnas engagerade inlevelseförmåga.

Det är en dramatisk resa vi får följa med på. Inget snack om saken. Jag hade dock önskat att karaktärerna varit med om minst lika dramatiska inre resor. Då hade det kunnat bli riktigt stor teater. Nu blir det mest en redovisande berättelse av vad som verkligen hände. De ger sig av, blir osams och sjuka, dör.

Helt förgäves kan man dock inte säga att Forsskåls liv var. Två år före avfärden med Grönland till Jemen skrev han en politisk pamflett om medborgerlig yttrande- och tryckfrihet som censurerades och beslagtogs när den kom ut. Men sju år senare låg den till grund för tryckfrihetsförordningen (1766) – då Sverige som första land i världen skrev in pressfrihet i grundlagen.

Och så blev det ju en pjäs på Stadra Teater. Det är inte heller så illa.

Måns Ugglå

KARLSKOGA TIDNING

Senaste nytt
karlskogatidning.se

Tipsa
oss!
721310

MÅNDAG 10 JULI 2017 • VECKA 28 • GRUNDAD 1883 • PRIS: 20 KR

TEATER Stadra Teater ger Arabia Felix eller sökandet efter det lyckliga Arabien

Sublim påminnelse om omöjlig expedition

Fem vågade livet skulle kunna vara en alternativ titel till Stadra Teaters pojkboksäventyr Arabia Felix. Men nu är det inte fiktion utan den expedition det handlar om har ägt rum och Johan Bernander låter det dokumentära vara grundbult i föreställningen.

Johan Bernander står för manus och regi och manuset har han byggt på Thorkild Hansens bok Det lyckliga Arabien från 1962. Bernander funderar på varför han så länge har fascinerats av detta magnifika misslyckande och föreslår själv några svar som alla är relevanta. Men det är inte alldeles enkelt att iscensätta skrällen för att ingenting finns kvar den dag jag är borta eller sorgen över ett livsprojekt som faller i glömska. Arabia Felix innehåller ett antal sublimt utformade scener och i andra akten växer också ett stilla vemod fram. Det är vackert utan att vara omvälvande eller särskilt djupsinnigt.

Men det allra nödvändigaste finns till hands, en skådespelartrupp som ger rollfigurerna kött och blod och med Anders Ortmans stämningsskapande och understödjande musik - han har en förmåga att låta vissa tonslingor ligga så nära något väldigt bekant utan att vara det man tror att det är - tänds ännu fler stjärnor i den orientalska natten.

Den danske kungen Fredrik V låg bakom expeditionen till Det lyckliga Arabien som startade i Köpenhamn 1761. Ett antal skäl angavs men det talades tyst om det verkliga målet, att undersöka om det jordiska paradiset fanns i Jemen. Om svaret är "det finns ingenting som stör, man får syn på sitt eget liv, ingenting annat existerar" så visst. Det är i alla fall den upplevelse som expeditionens deltagare framför i en sång.

Magnus Wetterholm inleder båda akterna med korta metaintrouktioner där han i telefon samtalat med någon om vad som ska spelas på Stadra Teater. Går det inte att ljuga lite och hävda att Linné varit på Stadra, han var trots allt i närheten? Jag gissar att dessa samtal illustrerar hur det gick till när den konstnärlige ledaren Wetterholm och Johan Bernander kom överens om att spela Arabia Felix där Linné kunde stoppas in som kommentator på hemmaplan.

Gunilla Orvelius gör den vresige intrigören Frederik von Haven

FOTO: DRAGAN POPOVIC

Niebuhr (Rune Jakobsson), Baurenfeind (Magnus Wetterholm) och Kramer (Ellen Hennig) har lämnat Saana och är på väg mot Mocka

Peter Forsskål (Peter Eriksson) skiner av lycka efter att ha upptäckt ett blommande balsamträd

nander kom överens om att spela Arabia Felix där Linné kunde stoppas in som kommentator på hemmaplan.

Fem personer väljs ut och frågan - som föreställningen lämnar efter sig - är hur dessa fem kunde kopplas ihop. De tyckte inte om varandra och har olika bevekelsegrunder för att vara med på expeditionen. Fredrik von Haven, filolog och språkvetare som talar åtta språk, sex levande och två döda, har beskrivits som en

katastrof för expeditionen och Gunilla Orvelius gör denne rasande och intrigerande man med furios bravur. För att inte tala om den gripande döds scenen.

Vetenskapens Tintin

Peter Eriksson gör Linnélärljungen, naturalieforskaren och filosofen, liberal filosof påpekar han, Peter Forsskål som en vetenskapsens föregångare till Tintin, äppelkindad, okuvlig och ständigt nyfiken. Forsskål är envis

och hamnar ständigt i konflikt. Men är samtidigt den som har bäst kontakt med människorna han möter och han anses av alla som duktig. Och som den rationelle vetenskapsman han är blir han inte glad när han undersöker ebb och flod och upptäcker att det inte var ett naturfenomen som gjorde att Moses kunde dela Röda havet. Förbanna! utbrister Forsskål

Kramer är läkare eller medicus. En medelmåtta,

det håller han själv med om, men säger samtidigt att även om han inte går till historien är han i alla fall en av dem som var med på expeditionen och Ellen Hennig lyfter fram det vardagligt mänskliga i gestaltningen.

Vänligast i Aleppo

Kartritaren Niebuhr, som är den ende som överlever, blir i Rune Jakobssons gestalt en rakryggad och hederlig karl medan Magnus Wetterholm ser till att tecknaren Bauren-

feind genom sina kommentarer kan bjuda publiken på ett och annat skrätt. Niebuhr är också den som knyter föreställningen till vår tid när han på väg hem till Köpenhamn passerar Aleppo och konstaterar att där fanns de vänligaste människor han mött. 250 år senare ligger Aleppo i ruiner.

Benny Abrahamsson
0586-721335
benny.abrahamsson@karlskogatidning.se

Kulturdelen

Det danska segelfartyget ”Grönland” avseglar 1761 mot ”Det lyckliga Arabien”, eller som i pjästiteln: *Arabia Felix*, dagens Jemen.

I år kan **Stadra Teater** inte luta sig mot några litterära personer eller deras sammanhang, som man gjort i föreställningar kring till exempel Söderberg, Gullberg eller Ferlin. ”Arabia Felix” är en nyskriven pjäs av **Johan Bernander** om en för de flesta okänd expedition till det Arabiska halvön. Ett äventyr för de fem danska vetenskapsmännen ombord, men också för Bernander själv, kan jag tänka. Lite våghalsigt till och med.

Men han sätter de rätta vibbarna från början. Vi känner äventyrlusten och förväntningarna tillsammans med dem när de seglar ut. Men också starka stråk av ödesmättad oro: ska de klara sig levande genom den långa resan, med okända sjukdomar och matförråd som kan sina? Mycket snart blir det i ordväxlingarna klart också att det finns stora olikheter mellan medlemmarna i expeditionen, rivalitet om ledningen och stark kamp om vetenskaplig prestige.

Svenska blomsterkungen Linné skymtar förbi och han ska dyka upp alltmer under resans gång. Teaterchefen **Magnus Wetterholm** och tillika illustratören på resan – Baurenfeind – får i ett roligt nutida mellanstick argt påpeka att ”det skulle ju handla om Linné”. Vilket det ju inte skulle, men nu kommer han med ändå, där han i Sverige väntar på både nyheter och insamlade prov från expeditionen. Lite buttert spelad av **Eva Haldert** och oftast omgiven av en skock lärjungar, nämligen barnen och ungdomarna från Stadra scenskola som i den här pjäsen smälter in bättre än i många av de tidigare.

När resenärerna efter en hel del förseningar och vedermodor når fram till ”Arabien” formar de, tillsammans med de vuxna skådespelarna, något som liknar ett gammaldags julspel. En sådan där gammaldags tablå som numera bara finns på kort eller i någon ambitiös skolas julspel, ni vet med alla historiska gestalter grupperade i dräkter kring krubban.

Jag tror ingen teaterscen i landet skulle våga göra detta idag, men på Stadra fungerar det. **Anders Ortmans** mäktiga musik, skådespelarnas avancerade körsång tillsammans med alla vackra dräkter och ett förklarar ljus från strålkastare, allt omfamnar oss med det fantastiska att ÄNTLIGEN ha nått Arabien. Starkt och omvälvande, men ändå med det gamla julspelets oskyldiga oförställdhet.

Jämfört med flera av tidigare års uppsättningar finns det här inbyggda svårigheter att komma de olika karaktärerna på djupet. Visserligen får filologen (**Gunilla Orvelius**) citera Dante men så värst många andra djuplodande citat har man ju inte tillgång till.

Därför får musiken en viktig roll. Eller rättare sagt, Johan Bernanders texter till Ortmans musik. Där kan karaktärerna stanna upp och reflektera, drömma eller på annat sätt öppna upp sig.

Jag tror att det också är i en sång som Bernander träffar något väsentligt. Nämligen det oväntade, när man måste uppgå i en annan värld, långt från sin egen, invanda. Först DÄR, där inget annat finns, ser man sitt eget liv och tillvaro.

Jag minns själv en natt för länge sedan då jag var i basarna i Kairo med vattenpiprökande män, folkvimmel och pumpande musik. En sällsam upplevelse som jag aldrig glömmet, men tack vare Bernander förstår jag nu att en väsentlig del av upplevelsen var att jag då faktiskt förstod vilket liv jag själv har.

Ortmans musik bär mycket av stämningen rakt igenom. Den är suggestiv, exotisk men också symfonisk i sin karaktär med mörka stråk av syntar och vibrafon.

Scendekoren av **Märta Fallenius** är kongenial. Stadras grova träväggar och stadiga träpelare på scenen blir en naturlig skeppsinteriör, men därtill tänder hon och ljusdesignern **Kenny Nilsson** upp stjärnor taket och färgsätter de rätta detaljerna.

Skådespelarna förtjänar beröm på alla händer: Orvelius med sin otrevliga von Haven, framförd med hennes särskilda skärpa och precision.

Peter Eriksson med sin naturforskande Forsskål (Linnés favorit), **Ellen Hennig** med doktorn Kramer som kämpade en omöjlig kamp mot sjukdomarna som besegrade dem en efter en. **Lasse Fors** med övertygande närvaro både när han spelar kapten eller Imamens högra hand. Och **Rune Jakobsson** förstås, denne Stadraveteran – med kanske lite mindre utrymme än vanligt – men som med små medel gav bottnar även åt en kartograf med sextant. För övrigt den ende som överlevde och den ende som kunde ge något beständigt resultat åt eftervärlden (noggranna kopior av kilskriftinskrifterna i Persien på *äterresan*).

Egentligen var hela resan ett magnifikt misslyckande, som pjäsens skapare och regissör Johan Bernander också skriver i programmet. Han har inte kunnat släppa historien och tror att förklaringen är en skräck för att ingenting ska finnas kvar efter oss när vi är borta. Att bara glömska finns kvar efter även den mest storstilade expedition.

Hans pjäs ser ju paradoxalt nog till att det inte blir så.

Stadra teaters intensiva, livaktiga och känslorika spel kan man heller inte släppa – och absolut inte glömma. Följ med på seglatsen!

Martin Dyfverman, Kulturdelens redaktion.

Förberedelse och välkomnande

Arabia Felix

Årets stora uppsättning blev *Arabia Felix - en musikteaterföreställning*. Pjäsen blev ett teateräventyr där vi skildrade en på sin tid berömd upptäcktsresa till Arabien, bekostad av den danske kungen Fredrik V. På expeditionen, som varade mellan 1761-1767, medföljde fem vetenskapsmän och konstnärer och resan hade som mål dagens Jemen som vid den tiden allmänt kallades för Det lyckliga Arabien. Resan gick över Medelhavet, till Konstantinopel och till Egypten på skepp, på åsnor och på kamelryggar. Avsikten med expeditionen var att Danmark skulle få en framskjuten plats under upplysningens tidevarv och här stod landets ära och kungens prestige på spel.

Dramatikern och regissören Johan Bernander samt kompositören Anders Ortman har under en längre tid inspirerats av Thorke Hansens bok *Det lyckliga Arabien*, ett verk som skildrar denna expedition. Utifrån boken ville upphovsmännen skapa ett fritt eget verk där musik skulle få en framskjuten plats och få beledsaga berättandet.

Att en av Carl von Linnés lärjungar, naturalierforskaren Peter Forsskål, deltog har gått till historien. På expeditionen följdes han åt av filologen och språkvetaren Frederik von Haven, av lantmätaren Carsten Niebuhr, av läkaren Christian Kramer samt av tecknaren och konstnären Georg Wilhelm Baurenfeind. I vår uppsättning hade även Carl von Linné en framskjuten plats i berättandet.

Avfärden från Danmark skildrades bland annat genom en sång. På bilden syns från vänster Eva Haldert som Carl von Linné, Lasse Forss som tillträdande statsminister Andreas Peter Bernstorff, Rune Jakobsson som Carsten Niebuhr, Magnus Wetterholm som Georg Wilhelm Baurenfeind, Peter Eriksson som Peter Forsskål, Ellen Hennig som Christian Kramer och Gunilla Orevlius som Frederik von Haven.

På bilden syns delar av första aktens fartyg, som scenografen Märta Fallenius skildrade såväl detaljrikt som sinnligt och initierat. Kostym och de mångskiftande uttrycken i kläder skapades av Mari Gasslander och mask och peruk av Märta Gasslander. På bilden ses Gunilla Orevlius.

Publikens upplevelse av föreställningen fick också sitt uttryck genom ljussättning, här i form av stjärnhimmel. Ljus skapades av Kenny Nilsson, vanligtvis verksam vid Örebro Länsteater. På bilden ses Ellen Hennig.

Expeditionens deltagare mötte redan från början ett stort antal svårigheter och utmaningar. Medlemmarna fortsatte denna resa som bar av mot utforskade mål med förundran och med frågor. Övre bild Magnus Wetterholm och Ellen Hennig. Undre bild till vänster Ellen Hennig, till höger Lasse Forss som fartyget Grölands kapten.

Ovan Gunilla Orvelius. Nedan Eva Haldert som Carl von Linné omgiven av sina lärjungar som gestaltades av våra ungdomsskådespelare. Från vänster till höger Anton Hellberg, Molly Voutari, Sara Sandberg, Neryse Klaassen, Lovisa Carlsson. Sittande Amber Klaassen.

Bilder från det ettåriga uppehållet i Egypten, där scenerna var fyllda av bred action och rörelse. Ovan, från ett musiknummer med hela ensemblen. I förgrunden Peter Eriksson samt Magnus Wetterholm. Nedan Ellen Hennig och Magnus Wetterholm.

Ovan en scen från basaren i Kairo. Lasse Forss, som uppbar sex olika roller i föreställningen här i samspel med några av våra ungdomsskådepelare. Från vänster Anton Swall, Anton Hellberg, Filippa Persson samt Amber Klasseen.

Nedan en av de centrala scenerna i pjäsen som berättades från resans slutmål - Jemen. Peter Eriksson, i rollen som Peter Forsskål, finner här balsamträdet, den växt som Linné högt traktat efter.

De påfrestningar som medlemmarna i expeditionen utsattes för ledde till sjukdom och umbäranden. Vetenskapen vid den tiden kände inte till vad malaria var. Den oerhörda hettan i öknen som ömsom byttes till skyfall medförde påfrestningar som resulterade i att fyra av expeditionens fem medlemmar dog under resan. Endast Carsten Niebuhr återvände till Danmark.

Expeditionen ledde till oväntade möten med ursprungsbefolkning, till reflektioner kring språk och vetenskap och förstärkte hos expeditionens deltagare viljan att förkovra och fördjupa sig i landet Jemens flora, fauna, språk, kultur. Man ställdes inför frågor kring livet, vetenskapen och Gud.

Ovan en stund av vila vid randen av en öken och under en arabisk natts stjärnhimmel. För expeditionen var det av största vikt att föra hem forskningsresultat till Danmark, vilket ledde till en omfattande packning.

Peter Forsskåls begravning. Efter att först von Haven hade avlidit blev det därpå Forsskåls tur att få sätta livet till. Ett flertal av Linnés lärjungar gav sig ut i världen på expeditioner där vissa drabbades av Forsskåls öde, och där andra ändå kunde återvända till Europa och Sverige.

En stund av vila och begrundan.

svt NYHETER

Arabia Felix FOTO: ANDERS NORD / SVT

Musikaliskt äventyr på Stadras sommarscen

Det är 20:e sommaren som teatern i Stadra traditionsenligt sätter upp en pjäs av en svensk författare. Den här gången är det Arabia Felix av Johan Bernander och musiken är skriven av Anders Ortman.

Arabia Felix bygger på en verklig berättelse där den danske kungen skickade ut en expedition 1761 för att undersöka om det lyckliga Arabien var Paradiset. Det är en musikalisk resa som går från europeisk konstmusik till en arabisk klangvärld. Musiken har komponerats av Anders Ortman och text och regi står Johan Bernander för.

– Jag har fantiserat om vad som kan ha försiggått i deras huvuden för det syns inte i de dokumentära berättelser som finns om den här expeditionen, säger Johan Bernander. Framförallt i sångtexterna har jag försökt fantisera kring hur de kan ha känt och upplevt den här situationen.

Många veteraner

Många av deltagarna har varit med i Stadra under många år och för Johan är det nionde året.

– Jag börjar nästan bli en inventarie. Jag brukar fråga mig själv om jag orkar ännu en sommar. När jag har vilat några veckor brukar det dyka upp nya idéer och då brukar jag höra av mig till Magnus och säga; ska vi ta ett år till?

Firar 20 års-jubiléum

Magnus Wetterholm som är skådespelare och initiativtagare till Stadra teater firar i år tjugoförstaårsjubileum och traditionen att varje år ha en pjäs skriven av en svensk författare har ännu inte brutits.

– Andra får spela Shakespeare eller vad det nu är men vi har under alla år haft olika former av svenskt författarskap, säger Magnus Wetterholm. Jag är väldigt stolt över att vi har haft olika pjäser av Agneta Pleijel och nu Johan Bernanders äventyrsberättelse Arabia Felix.

Barnskådespelare är alltid med

Förutom att alltid ha en svensk författare finns det också en tradition att ha barnskådespelare i pjäserna på Stadras teaterscen. Filippa Persson har varit med tidigare och tycker det är roligt och träffa nya kompisar. I Arabia Felix är de med på scenen och putsar segel, gör knopar och sjunger.

– Det är bra låtar. De är ganska svåra, men jag har lärt mig dem, säger Filippa Persson.

Anders Nord

Publicerad: 7 juli 2017 06.00

SvD

Veckans fem bästa

Nya ögon på klassiska upptäcktsresor

1

Litteratur

De fyra böckerna

YAN LIANKE

ÖVERS: ANNA GUSTAFSSON CHEN, ATLANTIS

Yan Liankes nya roman utspelas under "Det stora språnget", den katastrofala kinesiska jordbruks- och industrialiseringskampanj som ledde till 20–40 miljoner människors död under åren 1958–1962. Det är en otäck studie i internaliserat förtryck och angiveriets psykologi.

2

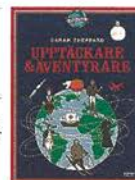
Litteratur

Upptäckare och äventyrare

SARAH SHEPPARD

BONNIER CARLSEN

Sarah Sheppard gör faktaböcker för barn som ingen annan. Här tar hon sig an historien mer eller mindre välkända upptäcktsresande och skildrar deras irrfärder och vedermödor. Många är som traditionen bjuder män, men hon lyfter även kvinnor som kosmonauten Valentina Teresjkova, upptäcktsresande Mary Kingsley och ensamsegelaren Laura Dekker.

3

Bio

Apornas planet: Striden

REGI: MATT REEVES

"Apornas planet: Striden" är en dystert och våldsam, men visuellt mäktig film. Dessutom förvaltar den väl det innovativa laborerandet om arternas överlevnad som presenterades i originalberättelsen från 1963. En eftertänksam och allvarlig blockbuster.

4

Litteratur

Plocka din dag

QUINTUS HORATIUS FLACCUS

ÖVERS: GUNNAR HARDING OCH TORE JANSSON, WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

Den romerske poeten Horatius myntade uttrycket "carpe diem" – fånga dagen. När hans dikter nu kommer i en ny svensk utgåva ändrar uttolkarna sentensen till en som ligger närmre originalets latin och ger samtidigt Horatius oden en förhållandevis rak och okonstlad meningsbyggnad.

5

Scen

Arabia Felix, Stadra sommarscen

REGI: JOHAN BERNANDER

Påhejade av danske kungen och Carl von Linné ger sig fem vetenskapsmän ut för att kartlägga och ta kontroll över främmande platser. I Stadras hemtrevliga lada förmedlas resans svårigheter plågsamt trovärdigt med hjälp av kompositören Anders Ortmans nyskrivna musik.

SvD Kultur | Tipsen är publicerade utan inbördes rangordning.

Öden som berör på Stadrateatern

Berättelser om Titanic, Estonia-katastrofen och en flykt från DDR ryms på Stadrateaterns scen fredagen 14/7. Claes-Göran Wetterholm kommer att moderera kvällens samtal och leda publiken över mörka vatten och genom öden utöver det vanliga.

Skeppet Grönland gav sig av från Danmark 1761 och skulle vara borta på en forskningsexpedition i över sex år. En fantastisk resa och jakt på lyckan som Stadrateatern fångar i föreställningen Arabia Felix som hade premiär fredagen 7 juli.

I samband med föreställningen anordnar Stadrateatern nu den första av sina fem temakvällar.

– Det är tänkt att temakvällarna ska komplettera föreställningen och först ut är andra otroliga reseberättelser, säger Magnus Wetterholm som är Stadrateaterns konstnärliga ledare.

Fredag 14 juli kommer Magnus bror Claes-Göran Wetterholm leda publiken genom en kväll av olika öden som berör och med sig har han tre vänner som alla bär på otroliga historier.

– Detta blir en omtumlande och berörande resa som kommer leda både till tårar

Både Magnus och Claes-Göran Wetterholm är uppvuxna på Stadra. Medan Magnus leder Stadrateatern brukar Claes-Göran viga en kväll per sommar till Stadrascenen. "Jag har många fina minnen här", säger Claes Göran. FOTO: HÅKAN RISBERG

och skratt, säger Claes-Göran Wetterholm.

Varje år brukar han viga en kväll åt Stadrateaterns scen. Han likt Stadrateaterns konstnärliga ledare Magnus Wetterholm växte upp på Stadra och har många fina minnen därför.

– Magnus gör ett sånt fantastiskt arbete med att hålla Stadrateatern levande - därför känns det självklart fantastiskt att kunna erbjuda sig och bidra med något eget, säger Claes-Göran Wetterholm som är en av de ledande experterna på Titanic.

Med sig har han engelsmannen Eric Kently som han träffade under sin andra expedition till Titanic 1994. Han kommer att berätta om känslan av att vara på havets yta för att sedan dyka 4000 meter ner till Titanic där hon vilar på havets botten.

– **Vi kommer att** visa upp unika bilder och filmer från expeditionen, berättar Claes-Göran Wetterholm som fungerar som en moderator under kvällen.

Havet löper som en röd tråd genom kvällen. Förut-

om Titanic kommer publiken att få höra berättelser från Estonia-katastrofen 1994 och en flykt från DDR på 1970-talet över den stormiga östersjön.

– **Rolf Sörman** kommer att berätta om hur han överlevde Estonia-katastrofen - han låg i vattnet i flera timmar innan han plockades upp av en helikopter. Roswitha Kempe försökte fly från DDR men åkte fast och blev förhörd av Stasi första gången. Andra gången hon flydde låg hon gömd i ett stort traktordäck för att

hundarna inte skulle känna hennes doft, berättar Claes-Göran.

– Det lustiga är att alla inte tycker att de har något speciellt att berätta - men det tycker jag, skrattar Claes-Göran.

– Därför känns det väldigt kul att erbjuda dem scenen och jag tror att vi har en väldigt spännande kväll att se fram emot.

Text
David Rydell
019-15 53 02
david.rydell@mittmedia.se

Under ett flertal år har Stadra Teater gästats av författaren, historikern och etnologen Claes-Göran Wetterholm, en av världens mest kunniga och framstående personer kring Titanic. På varierade teman, med olika infallsvinklar och på ett inklämmande sätt har Wetterholm förmedlat historier som handlat om drömmar och faror, resor och fantastier. Årets föreställning tog fasta på några berättelser om resor över haven eller ner till havets botten. Ovan Roswitha Kempe som berättar om sin flykt från DDR. I säkert förvar för polishundarna var hon gömd i ett traktordäck och kunde därmed klara sin flykt över Östersjön, på det fartyg som tog henne till friheten.

Rolf Sörman som berättar om hur han lyckats överleva ett trauma från den dramatiska natten på Estonia år 1994. Historierna från förlisningen kommer att leva vidare och berätta om förhoppningar och drömmar, vara en skakande historia från haven och påminna om vattnets krafter som kan sluka och förgöra. Även Eric Kently medverkande under kvällen och gav en berättelse om att dyka 4000 meter ner till havets botten och möta Titanic.

FREDAG 21 juli 2017 | Vecka 29 | Nr 200

NA

19

Livet, döden och kärleken

Magnus Wetterholm har sjungit Jacques Brels låtar i 36 år. Allt började med en översättning av "Au suivant - Nästa man" som han fick av sin vän Richard Wolff. I sångerna om livet, döden och kärleken fann han en av sina kärnor.

NORA Den första i Sverige som gjorde en föreställning helt med Jacques Brel-låtar på svenska var Magnus Wetterholm, uppvuxen på Stadra. 1981 var det premiär på en krog i Malmö men vägen dit var lång.

– Första gången jag hörde en Brel-komposition var den engelska översättningen av *Le Moribond - Seasons in the sun* med Terry Jacks.

– Jag avskydde den! Jag tyckte den var så trivial, skrämtar Magnus Wetterholm.

Förhållandet till den franske sångpoeten utvecklades på riktigt först under studierna på Malmö scenskola i ett möte med den välrenommerade sångpedagogen Torsten Föllinger.

– Vi skulle sjunga för honom. Han var en expert på Berthold Brecht och jag trodde att jag var tvungen att sjunga just Brecht men jag fick en översättning av Brels *Au suivant - Näste man* av min vän Richard Wolff och jag bestämde mig för att sjunga den. Den handlar om en ung man som inte bara vill vara den nästa – han kräver med hela sitt hjärta att livet ske ge honom något mer, berättar Magnus.

Genom att sjunga *Näste man* för Torsten Föllinger

fann Magnus en av sina kärnor och Torsten uppmanade Magnus att göra en Brel-föreställning. Efter att ha gått ut scenskolan fann sig Magnus utan jobb och det var då Magnus bestämde sig för att löpa linan ut.

– Som ung 24-åring stod jag där på scenen i Malmö och krävde hela livet där och då! Det är det som berör mig med Brels musik – han skriver om livet, döden och kärleken. Nu har jag sjungit Brel i 36 år och låtarna har mognat med mig, berättar Magnus nostalgiskt.

Han har sjungit Brel i 36 år och spelat med många olika musiker. Med sig på fredag 21 juli har han pianisten Jonas Abrahamsson som han spelat med tidigare och Anja Strautmanis på cello som spelat på Stadrateatern tidigare. Men det är deras första scenframträdande tillsammans alla tre.

– Det är två mycket kära musiker. Anja är som ett med sitt instrument och det är en fröjd att jobba tillsammans med henne igen. Jonas har en fantastisk energi och glimten i ögat när han spelar. Han har lyssnat mycket på originalinspelningarna för att både åter skapa de rätta tonerna och

Som 24-åring stod Magnus Wetterholm på en scen i Malmö och framförde Jacques Brel för första gången för publik. 36 år senare sjunger han fortfarande och musiken har mognat med honom. "Brels musik är tidlös", säger han. FOTO: MY LARSSON

Jag stod som 24-åring på scen och krävde livet där och då!
Magnus Wetterholm

den rätta känslan. Det blir en extra kick när vi tre spelar tillsammans, berättar Magnus, samtidigt som Anja och Jonas repeterar den Hasse & Tage-översatta *Näktergalningarna* i bakgrunden.

Magnus passar även på att förverkliga en gammal dröm – att framföra Jacques Brel ackompanjerad av en

flygel, som kommer till teatern under fredagen.

– Den kommer att tillföra ytterligare en dimension av föreställningen och Jonas kommer verkligen att göra den rättvisa, säger Magnus och berättar om Jaques Brels musik som en livslång kärlek.

– Det är så snygga melodier som biter tag i en. Jag har en oerhört stark kärlek till

materialet och mellan låtarna kommer jag att berätta personliga berättelser om min relation till Brel och hans musik, säger Magnus och utlovar 15 låtar i livets, dödens och kärlekens namn under fredagskvällen.

Text
David Rydell
019-15 53 02
david.rydell@mittmedia.se

KARLSKOGA TIDNING

senaste
karlsk

TORS DAG 27 JULI 2017 • VECKA 30 • GRUNDAD 1883 • PRIS: 20 KR

Sommar 9

MUSIK. Magnus Wetterholm levandegör Jacques Brel på Stadra Teater

BREL. Magnus Wetterholm gör rollen som tecknaren Baurenfeind i Stadra Teaters stora sommarproduktion Arabia Felix men hinner också med att bjuda på en afton med sånger av Jacques Brel. FOTO: DRAGAN POPOVIC

Lysande och minnesvärt

BREL. Den första sången handlar om barndomen som inledningsvis förlöft i gråhet och tystnad och den sista tar upp gammal kärlek som aldrig rostar. Magnus Wetterholm har valt ut 15 sånger av Jacques Brel och lyckas med dessa säga något väsentligt om livet och oss själva.

Magnus Wetterholm är konstnärlig ledare på Stadra Teater och medverkar i sommarens stora satsning Arabia Felix. Men han hinner också med att återvända till Jacques Brel och sånger han levtt med sedan tidigt 1980-tal. Magnus Wetterholm gick scenskolan i Malmö och fick en dag besök av sångpedagogen Torsten Föllinger som sporrade honom att sjunga Brel. Och får man inget jobb får man skapa en egen föreställning, som Magnus Wetterholm själv uttrycker det, och den hade premiär lördag 3 oktober 1981 på restaurang Paulli i Malmö. Det är, har han själv konstaterat, den första Brelproduktionen i Sverige.

När Magnus Wetterholm på fredagskvällen återknöt bekantskapen med Brel var intresset så stort att Stadra Teater fylldes till sista plats. Vålförtjänt, för det blev en kväll att minnas. Magnus Wetterholm är en charmerande estradör och berättare och låter inte en stavelse i de svenska översättningarna gå förlorad. Jag kan inte avgöra hur den svenska texten förhåller sig till Brels original men som litterära berättelser fungerar de alldeles utmärkt. Magnus Wetterholm levandegör dessa mångskiftande och innehållsrika berättelser och ser med sin sparsmakade gestaltning till att lyfta dem ännu ett snäpp. Det blir en resa från

barndom till ålderdom som gör nedslag vid ett antal av de gränstationer som passerar under ett liv.

Där finns glädjen, det brusande livets rus och pirret när kärestan ska uppvakts men också sorgen och vemodet när det inte går som tänkt. Drömmar i kras och alla förhoppningar som kom på skam, exempelvis vid en kaj i Amsterdam. Men också någon sorts obruten tro på att allt ordnar sig och att kärlek och kraften i att älska är vårt hopp och skydd mot kanonernas dån.

Brels texter vävs ihop med personliga upplevelser. Magnus Wetterholm avslöjar till exempel hur han lärde sig att äta rumkugeln - man får inte tugga utan bollen ska rullas runt i munnen tills chokladen smälter och spriten får gommen att explodera och följer upp med den humoristiska sången Fin konfekt (Les bonbons).

Han berättar kort om Brel och noterar att Brel ofta använde ordet ömsint och ställer det i kontrast till sitt militäriskt iskalla framförande av sången Nästa man

Magnus Wetterholm var först i Sverige med en produktion som byggde på sånger av Jacques Brel

(Au suivant). Och efter att ha konstaterat att det är en nåd att träffa mamma som är

99 år sjunger han stilla och vackert om De gamla (Les vieux).

Magnus Wetterholm kan kvidande be. Gå inte ifrån mig (Ne me quitte pas) för att i nästa sekund tvärvända och hävda att det inte är så lätt när de kommer tillbaka, som jävla Mathilde.

Den dråpliga historien om 1966 års bilfärd till färjan i Göteborg där sen start kombineras med kraschat oljeträg, eskort av mc-polis, en färja som avgått och backar tillbaka och mamma som aldrig slutade tro att det skulle ordna sig följs av mannen som aldrig slutar tro att Madeleine ska dyka upp.

Allt hänger ihop i denna parabel som täcker in livsresan och hur det är att vara människa. Magnus Wetterholm är naturligtvis omistlig men han understöds på ett fantastiskt inknäppande sätt av Jonas Abrahamsson, piano, och Anja Strautmanis, cello. De lyssnar in och lägger till det som behövs för att skapa musikalisk magi av dessa berättelser.

Benny Abrahamsson
0586-721335
benny.abrahamsson@karlskogatidning.se

Kulturdelen

Det sjuder, jäser och exploderar om **Magnus Wetterholm** i hans Brelprogram på Stadra Teater.

Bara en, enda föreställning – så det är överfullt i den varma, täta teaterlogen. Extra bänkar har satts in längs sidorna och jag tror inte att någon blir besviken.

Jag har sett Magnus framföra Brels sånger flera gånger, ända sedan 1980-talet faktiskt. Första gången var oförglömlig: I det vackra teatercaféet på Hjalmar Bergmanteatern i Örebro hade han spämt upp tälduk i taket, fäst på smala stolpar på golvet och det gav en underbar ”cirkusfantastisk” känsla.

Men årets Brel på Stadra klår allt!

Redan från början finns känslan hos sångaren och hos hans pianist och cellist på ömse sidor, att det är en laddad och koncentrerad kväll. Sångaren är också spänd och får ta om i tredje versen av den första sången ”Min barndom”. Men effekten är egentligen att spänningen och närvaron bara ökar.

Sedan är han i sitt esse. I ”Flamländskorna” fångar han oss och allt det burleska i denna överväldigande skildring. När han i nästa nummer bjuder oss ”Bonbons”, alltså sötsaker eller ”konfekt” som det blir i översättningen av Jacke Sjödin så är det så otroligt infamt roligt, fast den friande ynglingens försök med godsaker egentligen slår slint. En effekt på mig är att jag hemma genast försöker kolla om det går att beställa ”Romkugeln” på nätet – för jag blir så förbaskat sugen på dessa chokladpraliner som när de bollas runt i munnen plötsligt exploderar i en kaskad av rom!

Ja, det blir hela femton såna här sjungna livsnoveller, alla fyllda av undertryckt passion, senusualitet och – ömhet. Magnus Wetterholm gör kommentaren att han gillar när en man kan uttrycka just det.

Åsså sjunger han ”Nästa man” som handlar just om den totala avsaknaden av ömhet. Om soldaten som ska invigas i manbarheten på en bordell, i kön med de andra männen: Nästa man!!

Wetterholm sjunger med skräckinjagande obönhörlighet. Ja, kanske är det i sådan här koncentrerat laddad dramatik som han är som allra bäst. Och då menar jag toppklass i Sverige.

Nu har han också det allra mest kvalificerade ackompanjemang jag har hört. Jonas Abrahamsson är som en symfoniorkester på sin klingande flygel, för dagen dittransporterad (värt varenda dyr krona i flyttkostnad) Han lägger lätta stråk av klanger i de stämningsfulla partierna och han tänder exploderande fyrverkerier i de frenetiskt tempofyllda.

Anja Strautmanis ger precis de rätta och djupa stråken av känsla med sin cello eller knäpper på strängarna för att ge livfullhet i rytmen.

Magnus Wetterholm gör små korta kommentarer mellan låtarna och berättar ett par längre historier, till exempel den om sin mor (idag 99 år) och en äventyrlig färd i familjens gamla bil. De ger personlig prägel även om han kunde gå ännu längre, tycker jag. Som när han drar parallell mellan Brels ”De skenheliga” och de religiösa besök som hans åldriga pappa fick i slutet av sitt liv.

Brels stora hit ”Ne me quitte pas” är förstås med. Där kan jag tycka att Magnus har alltför stark konkurrens av kända inspelningar med stora sångstjärnor. Nej, det som inte lämnar mig är versionerna av de för mig rätt okända sångerna som till exempel ”De gamla” där han som ingen annan gestaltar textens känsla. Den har för övrigt översatts av Stadraregissören Johan Bernander. En av många svenska uttolkare av Brel som gärna kunde ha fått lite mer credit.

Nu vill vi inte vänta alltför länge på nästa Brel i Wetterholmstappning. Ett riktigt livselixir i sin blandning av söta och bittra smaker. Väl lagrat men med tillskott av nya, explosiva toner. Man fylls av en omvälvande eftersmak.

Martin Dyfverman, Kulturdelens redaktion

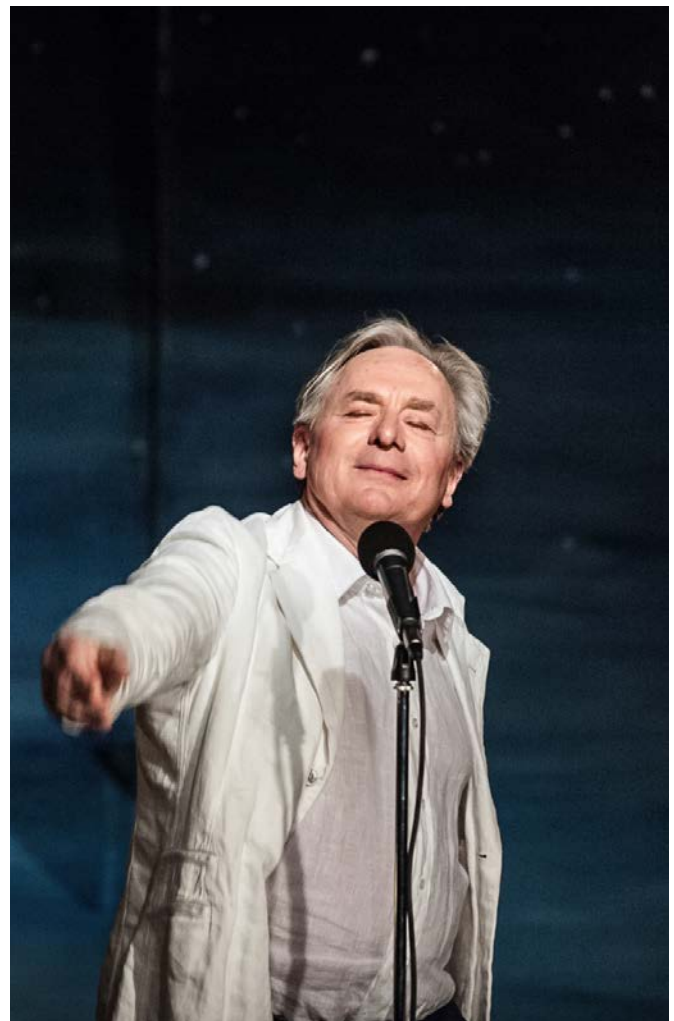
Sånger av Jacques Brel blev en av sommarens stora framgångar med utsåld salong. Föreställningen har i olika skepnader levt kvar för Magnus Wetterholm sedan hans tid Malmö i början på 80-talet. Därmed är denna Brelföreställning den första som gjordes i Sverige.

Många av de stora och kända sångerna är med - Amsterdam, Ne me quitte pas, Mathilde, Min barndom för att bara nämna några. Jonas Abrahamsson på piano och Anja Strautmanis på cello gav föreställningen ett skimmer som lyfte den till något varmt och djupt berörande.

Till denna Jacques Brel-upsättning gjorde vi en satsning med att hyra in en flygel för en kväll, vilket gav ett skimmer åt musiken och helhetsupplevelsen.

Kabaré med Lars Forssell-tema

NORA Då svalorna häckar vid Grecken. Nu är det dags för en sommar-nattscabaret kring Lars Forssell på Stadra den 4 och 18 augusti

Många kan nog för sitt inre höra "Jag står här på ett torg" eller "Snurra min jord" med Jan Malmström. Texten är signerad poeten, författaren och förre akademiledamoten Lars Forssell.

Och det är kring honom och hans musik som föreställningen vid Greckens strand kommer att handla. Det kommer att bli en rolig kväll som exploderar i ord och to-

ner och som publiken kommer att bli lycklig av, berättar Magnus Wetterholm, skådespelare och konstnärlig ledare.

- Det är ju kul med Lars Forssell, det är så många facetter som finns där, och eftersom det blev så fint på vinterscenen med Det snöar på Herr Forssell så blir det ännu roligare att kunna vara hela ensemblen som framför föreställningen. Det är så mycket av materialet man aldrig hör nu för tiden, Snurra min jord, kan man höra någon gång men inte så mycket mer.

Men här kommer Fors-

Delar ur ensemblen på Stadra.

FOTO: DRAGAN POPOVIC

sells texter och sånger att lyftas upp.

- Och så ljuger vi ju härligt friskt på föreställningen

också. Det kommer att bli otroligt roligt och lyckat att ha med en del ljug och sådana saker, lovar Magnus.

- Vi är åtta personer på scenen och det kommer att vara med stycken ur Haren och vråken och Galenpannan också, berättar han.

Medverkar gör Gunilla Orvelius, Ellen Hennig, Eva Haldert, Peter Eriksson, Rune Jakobsson, Magnus Wetterholm, Lasse Forss och vid pianot Matts Norman. Föreställningen börjar kl 19 båda fredagarna 4 och 18 augusti

Dessutom spelas sommarens musikteaterföreställning på Stadra, Arabia Felix, tolv gånger till under augusti.

Thomas Eriksson

Vi lyfte fram författaren, poeten, dramatikern och akademiledamoten Lars Forssell denna säsong, dels på vår vinterscen, dels med hela sommarens ensemble, vid båda tillfällena tillsammans med pianisten Matts Norman. Forssells värld är rik, varierad och djupt mänsklig, likafullt presenteras han sällan idag. Under våra Forssellföreställningar lyfte vi fram ett stort antal av hans sånger, delar av hans dramatik samt gav som en lekfull hyllning till poeten sanna och osanna berättelser från hans liv. Föreställningen utformades som ett franskt kafé. På bilden i förgrunden Rune Jakobsson och Peter Eriksson i **Sommarn som aldrig säger nej**. Nedan Eva Haldert i **Jag står här på ett torg**.

Magnus Wetterholm i *Snurra min jord*.

Eva Haldert framför en av de Forsselldikter som var med i föreställningen.

TORSDAG 10 augusti 2017 | Vecka 32 | Nr 220

NIA

NA TORSDAG
10 augusti 2017

4 Nora
Afton med
nordisk
föreställning

Nordisk afton på Stadra med flera kända namn

NORA Nu bjuder Stadra in till föreställningen "Norden - vårt hem på jorden" på fredag kväll. Då medverkar Carl Jan Granqvist, Benny Marcel, landshövding Maria Larsson, och ensemblen.

Det blir en färgsprakande och innerlig föreställning på Lilla scenen. Scenen har en dörr som vetter mot sjön Grecken, och de medver-

Det finns ett värde att vi kan samlas kring begreppet Norden, de finns saker som är bra och som vi tagit vara på.
Magnus Wetterholm

kande gör entré per båt, berättar Magnus Wetterholm, konstnärlig ledare.

Måltidskonnessören Carl Jan Granqvist, landshövding Maria Larsson och Benny Marcel medverkar och ger spirituella inlägg om hur och vad det är att leva och bo i Norden. Det blir ord, toner och tankar från de nordiska rikena, förklarar Magnus.

- Benny Marcel var tidigare chef för konserthuset och länsmusikern i Örebro, sen vice generaldirektör på Statens kulturråd och nu direktör för Nordisk kulturfond. Benny har den stora utblicken, berättar han.

- Och det vi som ensemble ska göra är att vara de olika nordiska länderna. Så Gunnilla Orvelius är Moder Svea, Ellen Hennig Danmark, Rune Jakobsson Finland, Lasse Forss Norge, Peter Eriksson Sappmi, Eva Hal-

På fredag förvandlas ensemblen på Stadra teater till de nordiska länderna. Därbland blir Ellen Hennig då Danmark och Magnus Wetterholm Landet Stadra, här ur sommarens huvudföreställning Arabia Felix.

FOTO: DRAGAN POPOVIC

dert Island och jag Landet Stadra. Då kommer vi att sätta ihop som ett divertissemang som jag kallar det. Så jag håller på att sätta ihop de olika nationalsångerna i

en slags reading där vi talar till varandra med texterna ur sångerna.

I andra akten kommer det att vara dikter, poesi och

texter från de nordiska länderna, berättar Magnus som också är ordförande i föreningen Norden i Nora.

- Det finns ett värde att vi kan samlas kring begreppet

Norden, de finns saker som är bra och som vi tagit vara på. Vi har kunnat vidmakthålla ett samtal, en fred, utvecklat välfärdsstater, och det finns många länder som tittar på oss med stora ögon och undrar hur vi burit oss åt, förklarar Magnus.

Den nordiska aftonen börjar klockan 19. Och dessutom spelas sommarens föreställning Arabia Felix åtta gånger till under augusti. Läs mer på Stadra teaters hemsida stadrateater.se

Text
Thomas Eriksson
019-15 54 53
thomas.eriksson@mittlemedia.se

Här syns hur ensemblen gestaltade en snabbversion av Nordens historia i flera tableau vivant, från istiden fram till idag. Här en scen ur Stockholms blodbad.

Årets ensemble på Stadra Teater fick var sitt nordiskt land att gestalta. Lasse Forss blev Norge, Gunilla Orvelius blev Moder Svea, Rune Jakobsson iklädde sig Finland, Ellen Hennig tog på sig Danmark, Eva Haldert var Island, Peter Eriksson fångade Sapmi/Sameland och Magnus Wetterholm fick rollen som Landet Stadra. I första akten gjorde vi bland annat en väv och en dialog av de nordiska nationalsångerna.

Tre välkända personer hade bjudits in för att ur skilda infallsvinklar ge olika bilder av innebörden med att leva i Norden. Efter entré från en båt blev Örebro läns landshövding Maria Larsson, måltidsprofessorn Carl Jan Granqvist och direktören för Nordisk kulturfond upp på scenen och tog plats vid ett dignande bord. Dessa tre personers närvaro och berättelser var av betydelse för vårt uttryck och för Stadra Teaters renommé. Bordet var rikt dekorerat för att även här berätta om den rikedom och variation som vi kan förknippa med Norden.

På bilden ovan syns Örebro läns landshövding Maria Larsson, av kulturministern utsedd ordförande för Voksenåsen, den norsk-svenska kultur- och konferensanläggning som en gång skänktes till Sverige från den norska staten som tack för Sveriges insatser under och efter andra världskriget.

Andra akten avslutades med lyrik samt andra texter från de nordiska länderna. I förgrunden Ellen Hennig. Den nordiska föreställningen gavs på Lilla scenen och därmed fick publiken förstärkta naturintryck som gav ett eget skimmer åt kvällen.

Från min loge i en lagård – sånger från Landet Stadra, var en föreställning med premiär föregående år. Pjäsen var en brett upplagd skildring av Stadra Teaters historia. Berättelsen började med en önskan att "Alice" skulle besöka Stadra. När så publiken i slutet av pjäsen förstod att det var Sveriges kulturminister Alice Bah Kuhnke som avsågs, och som brevet i föreställningen var adresserat till, väckte detta stark reaktion och glädje hos publiken.

Ovan syns Gustaf III samt Edvard Persson.

Från sångnumret **Amor han kan** av Lars Wivallius samt **Momma** i en scen ur Staffan Göthes pjäs **Den itusågade damen**.

Uppsättningen regisserades av Rune Jakobsson och all musik var komponerad eller arrangerad av Anders Ortman. Många olika personer gestaltades av Magnus Wetterholm.

Medelhavsväsen av Karin Ward.

Vetenskapsinstrument från Örebro läns museum.

Schlaraffenland av Lena Hellström.

Hyllningsinstallation av Ulla Mihness till minne av Gudrun Persson.

20

NA Fredag 24 februari 2017

Repetitionerna inför Stadras vinterföreställning "Det snöar på herr Forssell" har ägt rum hemma hos Magnus Wetterholm, för värmens skull.

FOTO: SOFIA GUSTAFSSON

Forssell hyllas på Stadra

I helgen är det dags för vinterscen på Stadra teater som i år går under namnet "Det snöar på herr Forssell". En föreställning som ramas in av minusgrader, snö, buljong och eldkasar. Samtidigt avslöjas vad Stadra sommarscen ska handla om.

NORA Ledamot i Svenska Akademien, författare, poet, dramatiker och visdiktare. Lars Forssell var en man med många talanger, något som teaterchefen på Stadra teater vill uppmärksamma i årets vinterföreställning.

– Det är en hommage till Lars Forssell. Såsom människor betar sig i samhället i dag behöver vi hans ord. De skänker glädje, färg och ett rikare liv, säger Magnus Wetterholm.

inte jag sett på scenen förut, säger Magnus Wetterholm.

Med sig på scenen har han Eva Haldert, Lasse Forss och musikern Mats Norman. I talen blandas egenupplevda anekdoter med sånger, utdrag ur pjäser och rena fantasier.

– En del av det vi redogör för i talen är sant. Jag ljugar så det står härliga till. Men jag gillar det, det blir intressant och kul när man kan sväva ut i tillvaron, säger Wetterholm.

Med tanke på att föreställningen äger rum på lilla scenen i järnboden vid sjön, ett rum utan värme, har de begränsats sig till två akter om 40 minuter vardera.

– Samtidigt vet jag att en samisk teater satte upp Hamlet utomhus för

”Såsom människor betar sig i samhället i dag behöver vi hans ord.”

Magnus Wetterholm, teaterchef.

Årets vinterscen på Stadra är en hommage till Lars Forssell. Magnus Wetterholm, teaterchef, berättar att de tidigare tillägnat vinterscenen åt svenska storheter som Selma Lagerlöf och Hjalmar Söderberg.

några år sedan, den är ju flera timmar lång. Om de kan hålla på i flera timmar så kan vi gott klara 40 minuter, men vi råder publiken att klä sig varmt, säger Magnus Wetterholm. Stadra vinterscen är en helhetsupplevelse med marschaller och eldkasar som lyser upp mörkret och reflekterar

ljuset från snön. Och i pausen får publiken värmande buljong. Ett koncept som genomförs varje år sedan 2009.

– Det är väldigt mäktigt med allt som flammor och lyser. Eldkasarna skapar en mildhet över ansiktena, det är vackert, säger teaterchefen.

Nu passar de även på att avslöja vad Stadra sommarscen kommer att framföra senare i år.

– Den heter Arabia Felix och är en musikteaterföreställning, säger My Larsson, producent.

Hon berättar att sommarens teater handlar om en expedition som utgick från det danska hovet på 1700-talet och gick till det fjärran Arabien.

– Peter Forsskål, en av Carl von Linnés lärjungar, är med på expeditionen vars syfte är att skicka hem växter. Men samtidigt finns det en hemlig plan att undersöka om det är där paradiset på jorden ligger och om det som står i bibeln är sant, säger My Larsson och tillägger:

– Och så slutar allt i katastrof.

"Arabia Felix - en musikteaterföreställning" är skriven av Johan Bernander som också regisserar uppsättningen. I sommarens föreställning får därmed Anders Ortman, kompositör på Stadra teater, som gör musiken till Arabia Felix en mer tongivande plats. Stadra sommarscen har premiär den sjunde juli.

Vid några tillfällen i sommar hoppas Magnus Wetterholm även att de åter ska kunna blåsa liv i vinterscenens föreställning om Lars Forssell.

– Då kan vi använda oss av hela ensemblen och då skulle jag vilja göra mer av Forssells 50-tals material, säger Wetterholm som till sommaren planerar att byta ut matbordet med källdolmar och levande ljus mot ett franskt kafé.

– Jag vill ge Forssell en tydligare plats, han är värd det, säger Magnus om hur idén till helgens föreställning föddes.

Sofia Gustafsson

24 KULTUR/NÖJE

Fredag 24 februari 2017

25

En anblick från Stadra är den ultimata vinterbilden när Stadra teater bjuder in till en kväll med Lars Forssell.

Skådespelaren Eva Häldert.

Magnus Wetterholm i Tjechev från 2013.

I Stadra snöar det på Herr Forssell

En storhet på den svenska diktarbilden är huvudpersonen i årets vinterscen i Stadra. Lars Forssell är mannen som har lämnat avtryck hos många. Nu hyllas han under två kvällar i februari.

Det snöar på Herr Forssell, så lyder titeln för årets uppsättning på Stadra vinterscen. Scen 2009 har man, utöver det väletablerade programmet på sommarhalvåret, även vinstertid bjudit in publiken till teater i Stadra vid sjön Greckens södra strand.

– Första året spelade vi på

Greckens is och föreställningen hette Selma on Ice. Det var alldeles för tuffa förhållanden och sedan dess är vi inomhus, säger Magnus Wetterholm, teaterdirektör vid Stadra teater.

Under åren har man tagit fasta på olika författare och nu harturen kommit till Lars Forssell.

– Han var en stor diktare som alltid talade från en underifrånspektiv. Han föresvarade människan med sin tillkortakommanden och glädjelönen.

Att Lars Forssell är en stor favorit rider det ingen tvivel om.

”
Det passar fint i en tid med ledare som Putin och Trump.

– Jag är oerhört fast vid honom. Mycket av det han gjorde har blivit berömt genom namn som bland annat Jan Malmjö och Monica Nielsen.

Både Tack och Lill-Babs har framfört alster som Forssell skapat. På Dramaten har uppsättningar som *Söndagspromenaden* och *Giengenom* satts upp.

– Under efterkrigstiden läste han till Paris för att få ta del av intryck och hans verk ligger mig varmt om hjärtat. Forssell är lite ”vi kaviar upp armarna och fortsätter, trots mass dumma människor”. Det

passar fint i en tid med ledare som Putin och Trump.

Bidrag till Melodifestivalen

Titlar som *Suara min jord*, *Galenpassus* och *Jag står här på en borg* har funnits med länge och Lars Forssell var en man med bredd och någon som folket lyssnade till.

– Tank bara när han var med och skrev gruppen Måltas bidrag *Sommar'n som aldrig säger nej* med den klassiska textraden ”Dina bröst är som svaltor som häckar”, som Claes af Geijerstam och Göran Fristorp sjöng i Melodifestiva-

len 1973 och dessutom vann med. Han har en oerhörd bredd den här mannen. Däremot har det inte varit enkla texter att lära sig, de är bitvis riktigt intrikata.

Värd att lyftas fram

Magnus tror inte att något liknande om Lars Forssell har gjorts tidigare och tycker att det är på tiden att han uppmärksammas.

– Han är lite bortglömd, men är absolut värd att lyftas fram. Med på scenen förutom Magnus själv finns Eva Häldert, Lasse Forss och musikern Matts Norman.

– Jag är så glad att en musiker har tackat ja att vara med, trots årstidens kalla temperatur. Det är något nytt för oss och ger oss möjlighet att sjunga.

Publiken kommer att känna igen både Lasse Forss och Eva Häldert som har varit med i tidigare uppsättningar på Stadra. Musikern Matts Norman är till vardags pianolärare på Kulturskolan i Örebro.

Vinterupplevelse

När publiken anländer till Stadra möts de av marschaller längs en lång allé. Det kommer finnas varm

SPELTIDER

• Föreställningen spelas 25–26 februari på Lilla scenen, Stadra teater.

buljong, hembakat knäckebröd och eldkäsar.

– Avsikten med vinterscenen är att förmedla en tvärsnittsbild av livet med sommar. Då är det varma sommarkvällar, en blå sjö och värme. Nu blir det teater på vår läskade lilla scen i innosgränder, säger han.

MARIA EREMO

Nyfiken på 1700-talet

Tre föreläsningar i samverkan med Nora bibliotek.

Medverkande: Lars Sjöberg, Carina Lidström, Dick Harrison.

Carina Lidström, från Örebro universitet, bjuder på berättelser om vetenskap och resor i svenskt 1700-tal.

FOTO: LENNART LUNDKVIST

Paradisdrömmar i fokus

NORA Att upptäcka och ta in världen är temat när Stadra sommarscen bjuder in till tre föreläsningar på biblioteket. Temat är 1700-tal och de ämnen som tas upp appellerar på sammansattens föreställning "Arabia Felix".

Lars Sjöberg är först ut med föredraget "Resenärens till Ostindien" på onsdag kväll. Därefter följer först Carina Lidström med "Förnuft och paradisdrömmar" och sedan Dick Harrison med "Sjörövare, slavhandlare och botaniker".

– De ansluter alla till en tematik av resor och att upptäcka världen. Tanken är att det de bjuder på ska kittla lite inför det vi gör i Stadra i sommar om en upptäcktsresa till det fjärran Arabien 1761, säger Magnus Wetterholm, konstnärlig ledare på Stadra.

Lars Sjöberg är konsthistoriker och författare som fokuserat mycket på 1700-talet. Han hjälpte bland annat Ikea när de tog fram en serie 1700-talsmöbler. Hans föredrag i Nora fokuserar på ostindiefararna och deras äventyr.

Carina Lidström är docent i litteraturvetenskap och lektor vid Örebro universitet. Hon intresserar sig särskilt för reseberättelsen som genre och frågor kring hur resenärer skriver om sig själva när de berättar om sina resor. Hon berättar om vetenskap och resor i det svenska 1700-talet.

Dick Harrison är populärhistorikern som ofta syns i mediedebatten. I Nora handlar hans föredrag om de svenskar som reste till Nord- och Västafrika på 1700-talet, vilket var alltifrån sjörövare till botaniker.

– Det är fjärde året vi gör de här föreläsningarna på biblioteket. Det brukar vara uppskattade kvällar. Jag gillar att vi kan göra något som blir folkbildande, säger Magnus Wetterholm.

Föreläsningsserien är ett samarbete med biblioteket och ABF.

Malin Flink
019-15 54 52
malin.flink@mittmedia.se

Genom medel från **Stadras Vänner** kunde vi införskaffa det nya porslinet Arabia Paratiisi.

Kerstin Grek

den 25 februari

Tack för ännu en fin vinterkväll i sjöstugan! Magnus med din röst, tex tolkning och inlevelse är du en härlig estradör. Föreställningen var en bra mix mellan teater, musik o sång

Bodil Wiker-Åkerblom

den 30 juni

Ett besök i landet Stadra med en föreställning på Stadra teater - det gör min sommar!

Anette Mallalieu

den 21 juli

Du är UNDERBAR. Så klart hade jag inte näsdukar till hands när du sjöng Amsterdam. TACK OCH BAMSEKRAM

Anne Freyburger

den 30 juli

Vad vore en sommar utan ett besök på Stadra teater. Arabia Felix tar dig långt bort till andra vatten än Grecken

Håkan Johansson

den 5 augusti

Har varit på två utomordentliga föreställningar den senaste tiden. Brel och Forssell. Känt mig glad, upplyft och imponerad. Hög klass!

Gunnela Björk

den 14 augusti

Arabia Felix tål att ses fler än en gång. Märkligt hur upplevelsen förändras, en lägger märke till annat andra gången. Själv såg jag männens utveckling tydligare, lade märke till fina detaljer och njöt ännu mer av musiken/sången som ljud mäktigare än förra gången.

Lotta Lang

den 16 augusti

Arabia Felix! En sån otrolig historia, spännande och så skickligt och professionellt gjord. Gå och se den om du inte redan gjort det!

Ove Petersson

den 16 augusti

Upplev något av detta! Det Magnus Wetterholm, med kollegor, gör på Stadra är tankeväckande, känslolöst, stimulerande, lärorikt, skojigt och en kulturell välgärning i denna del av Bergslagen!

Håge Högquist

den 20 augusti

TACK FÖR IGÅR. Ni spelar en underbar pjäs på ett fantastiskt sätt.

Jättefin föreställning igår! Vår extradotter Katrin från Berlin var entusiastisk - så roligt att kunna bjuda henne på något så bra. Vårt samtal om pjäsen kommer att fortsätta, mycket i föreställningen var verkligen tankeväckande.

Och tack för att ni är så snälla och fixar allt - taxin stod och väntade på oss efter föreställningen.

Hälsningar

Karin o Jan fr Uppsala och Katrin fr Berlin

"Det var en magnifik och underbar föreställning. Bland det bästa jag har sett på Stadra - och jag har sett allt!" - Sabine

Hej Magnus!

Först VARMT TACK för gårdagskvällens magnifika Brel-chock. Det märktes verkligen att du gav allt. Hela publiken befann sig nog nära extas. Underbart!

Klart att vi ska vara med i Stadras Vänförening. Fattar inte varför vi inte gått in tidigare. Men nu är det gjort.

Bästa hälsningar!

Vännen Lennart

Ideella kulturföreningen Cirkustältet presenterar

ARABIA FELIX

EN MUSIKTEATERFÖRESTÄLLNING
Om upptäcktsresan 1761-1767
Text: Johan Bernander Musik: Anders Ortmán

Urpremiär 7 juli
Spelas 7 juli - 20 augusti 2017

STADRA TEATER

Biljetter: nortic.se Teaterfoajén 0587-311305 Nora turistbyrå 0587-81120 Hällefors turistbyrå 0591-12001
www.stadrateater.se

TED STRÖM

STADRA TEATER

VINTERSCEN

DET SNÖAR PÅ HERR FORSSELL

25/2 kl 19.00 & 26/2 kl 17.00

Varm buljong ingår i pausen. Ta på varma kläder!

Medverkande
Magnus Wetterholm, Eva Haldert, Lasse Forss, Matts Norman

Biljetter
Teaterfoajén i Nora: 0587-31 13 05 - info@stadrateater.se
Pris 200 kr. Ungd. 80 kr. Stadras Vänner 150 kr.

www.stadrateater.se

Prod: Ideella kulturföreningen Cirkustältet 2017
Med stöd av ICA Supermarket Nora, Grythytte Qvarns knäckebröd och ABF

DÅ SVALORNA HÄCKAR VID GRECKEN

EN SOMMARNATTSKABARÉ KRING LARS FORSSELL

4 & 18 AUGUSTI 2017
KL 19.00

STADRA TEATER

www.stadrateater.se Biljetter: nortic.se Teaterfoajén 0587 311305 Nora Turistbyrå Hällefors Turistbyrå

ÖDEN SOM BERÖR

ATT FLY FRÅN DDR • ATT ÖVERLEVA ESTONIA • ATT DYKA TILL TITANIC

14 JULI 2017 KL. 19.00

CLAES-GÖRAN WETTERHOLM
ROSWITHA KEMPE
ROLF SÖRMAN
ERIC KENTLEY

STADRA TEATER

www.stadrateater.se Biljetter: nortic.se Teaterfoajén: 0587 311305 Nora Turistbyrå Hällefors Turistbyrå

SÅNGER AV
JACQUES BREL

NYPREMIÄR 21 JULI 2017 KL. 19.00

MAGNUS WETTERHOLM ANJA STRAUTAMANIS JONAS ABRAHAMSSON

STADRA TEATER

www.stadrateater.se Biljetter: nortic.se Teaterfoajén 0587 311305 Nora Turistbyrå Hällefors Turistbyrå

NORDEN

VÅRT HEM PÅ JORDEN

11 augusti 2017 kl 19.00

STADRA TEATER

Ett divertissemang med måltidskonnässören Carl Jan Granqvist
Landshövdingen Maria Larsson Den nordiske mästaren
Benny Marcel och ensemblen med litteratur, ton
och tankar från de nordiska rikena

www.stadrateater.se Biljetter: nortic.se Teaterfoajén 0587 311305 Nora Turistbyrå Hällefors Turistbyrå

Från min loge i en lagård

Sånger från landet Stadra

www.stadrateater.se

Med stöd av Konstnärnämnden, Helge Aison Johnsons stiftelse, Teater Martin Mutter, Örebro Länsteater

Nyfiken på 1700-talet

Tre föredrag inför sommaren på Stadra

Onsdag 5 april kl. 18.30
Lars Sjöberg
Resenärerna till Ostindien

Onsdag 19 april kl. 18.30
Carina Lidström
Förnuft och paradisdrommar.
Om vetenskap och resor i det svenska 1700-talet

Onsdag 26 april kl. 18.30
Dick Harrison
Bland sjörövare, slavhandlare och botaniker.
Svenskar i Nord- och Västafrika på 1700-talet

Nora bibliotek

Biljetter: 90 kr. Bokas via Teaterfoajén
tel. 0587-31 13 05 eller info@stadrateater.se.

Statistik

Stadra Teater 2017

	Spelplats	Kommun	Antal	kvinnor	ungdom	fria	Stadrvän	Mängdr	PINK	LINK	NA
VINTERSCEN											
25-Feb	Stadra Teater	NORA	41	23	0	4	19				
26-Feb	Stadra Teater	NORA	35	19	0	11	9				
SUMMA			76	42	0	15	28				
FRÅN MIN LOGE I EN LAGÅRD											
21-Mar	Örebro Läns-teater/Nya China	ÖREBRO	62	36	0	1					
25-Aug	Stadra Teater	NORA	10	6	0	4	2				
26-Aug	Stadra Teater	NORA	17	9	1	3	10				
SUMMA			89	51	1	8					
NYFIKEN PÅ											
5-Apr	Nora Bibliotek	NORA	47	24	0	12					
19-Apr	Nora Bibliotek	NORA	39	23	0	3			1		
26-Apr	Nora Bibliotek	NORA	91	53	0	3			3		
SUMMA			177	100	0	18			4		
ARABIA FELIX											
7-Jul	Stadra teater	NORA	135	78	6	55	22	0	0	0	
8-Jul	Stadra teater	NORA	95	55	0	1	12	0	4	0	
9-Jul	Stadra teater	NORA	54	31	0	2	10	0	0	0	
12-Jul	Stadra teater	NORA	60	35	0	6	7	0	0	0	
13-Jul	Stadra teater	NORA	49	28	4	6	5	0	0	0	
15-Jul	Stadra teater	NORA	92	53	2	10	5	0	0	0	
16-Jul	Stadra teater	NORA	69	40	4	2	9	0	0	0	
19-Jul	Stadra teater	NORA	133	77	6	46	10	0	1	0	
20-Jul	Stadra teater	NORA	55	32	1	12	8	0	0	0	
22-Jul	Stadra teater	NORA	91	53	0	8	3	9	0	1	
23-Jul	Stadra teater	NORA	88	51	5	7	23	0	0	0	
26-Jul	Stadra teater	NORA	75	44	1	5	5	0	2	1	
27-Jul	Stadra teater	NORA	59	34	3	2	5	0	1	0	
28-Jul	Stadra teater	NORA	108	63	2	4	4	0	0	1	50
29-Jul	Stadra teater	NORA	70	41	8	4	23	0	0	0	
30-Jul	Stadra teater	NORA	83	48	1	0	13	0	0	0	
2-Aug	Stadra teater	NORA	72	42	2	6	6	0	1	0	
3-Aug	Stadra teater	NORA	62	36	0	4	2	10	0	0	
5-Aug	Stadra teater	NORA	83	48	1	4	11	23	0	0	
6-Aug	Stadra teater	NORA	62	36	1	7	2	0	0	0	
9-Aug	Stadra teater	NORA	89	52	3	4	12	0	0	0	
10-Aug	Stadra teater	NORA	39	23	0	8	4	0	0	0	
12-Aug	Stadra teater	NORA	47	27	1	3	2	0	0	0	
13-Aug	Stadra teater	NORA	71	41	1	3	9	12	0	0	
16-Aug	Stadra teater	NORA	57	27	4	0	7	0	0	0	
17-Aug	Stadra teater	NORA	55	32	0	4	4	0	4	0	
19-Aug	Stadra teater	NORA	89	52	0	3	15	0	2	0	
20-Aug	Stadra teater	NORA	90	52	0	1	26	0	0	0	
SUMMA			2 132	1 231	56	217	264	54	15	3	50

Programkvällar

	Spelplats	Kommun	Antal	kvinnor	ungdom	fria	Stadrvän	Mängdr	PINK	LINK	NA
Öden som berör											
14-Jul	Stadra Teater	NORA	80	47	3	6	0	0	0	0	
Sånger av Jacques Brel											
21-Jul	Stadra Teater	NORA	156	91	1	22	40				
Då svalorna häckar vid Grecken											
4-Aug	Stadra Teater	NORA	107	62	0	5	23				
Norden - vårt hem på jorden											
11-Aug	Stadra Teater	NORA	34	20	0	8	0				
Då svalorna häckar vid Grecken											
18-Aug	Stadra Teater	Nora	69	40	0	9	20	0	3	0	
SUMMA			446	260	4	50	83				

	Antal	kvinnor	ungdom	fria	Stadrvän	Mängdr	PINK	LINK	NA
TOTALT 2017	2 920	1 684	61	308	375	54	19	3	50

Resultatrapport

Konto	2017-01-01– 2017-10-31	%
Rörelsens inkomster/intäkter		
Huvudintäkter		
3036 Teaterkafféet Paradiset 12%	129 086,61	5,06
3037 Övr.försäljning 6%	4 141,49	0,16
3038 Guidning mm	2 880,00	0,11
3040 försäljning Program	9 919,81	0,39
3041 försäljning kioskerna	4 839,63	0,19
3042 Övrig Förs 25%	14 724,00	0,58
3043 ARABIA FELIX	566 641,54	22,21
3045 Biljettf.Programkvällar	72 952,81	2,86
3046 Biljettför.Vinterscenen	10 235,85	0,40
3047 Nyfiken på	13 349,07	0,52
3052 Från min Loge i en lagård	2 471,70	0,10
3115 Region Örebro Län	875 002,00	34,30
3116 Bidrag diverse	266 938,24	10,46
3117 Bidrag 25% moms	88 000,00	3,45
3219 Svenska Akademien	50 000,00	1,96
3224 Stadra Sommarscens Vänner	23 280,00	0,91
3230 BARBRO OSHER	58 545,32	2,30
3241 privat sponsring	10 000,00	0,39
Summa Huvudintäkter	2 203 008,07	86,37
3710 Kommunala Bidrag	160 000,00	6,27
3740 Avrundningskonto	-0,01	-0,00
3990 erhållna Lönebidrag	186 880,00	7,33
3995 kommission kulturkiosk	906,00	0,04
Summa Inkomster/intäkter	2 550 794,06	100,00
Rörelsens kostnader		
Ordinarie kostnader		
Inköp av varor och material		
4010 ink.böcker till försäljning	-865,10	-0,03
4012 inköp till kiosker	-1 119,41	-0,04
4013 Cafét	-102 858,15	-4,03
4020 Kostym	0,00	0,00
4030 Mask	0,00	0,00
Summa Inköp av varor och mtrl.	-104 842,66	-4,11
4950 Varulagerförändring	13 036,00	0,51
Summa Ordinarie kostnader	-91 806,66	-3,60
Övriga externa rörelsekostn.		
5010 Lokalhyra	-43 200,00	-1,69
5020 El foajen	-993,51	-0,04
5060 Städning/Renhållning	-6 946,33	-0,27
5410 Förbrukningsinventarier	-14 196,00	-0,56
5460 Förbrukningsmaterial	-15 611,77	-0,61
5800 Resekostnader,hotell mm	-11 730,83	-0,46
5810 Hyra BABS	-7 458,46	-0,29

Konto	2017-01-01– 2017-10-31	%
5910 Annonsering	-131 416,91	-5,15
5920 Marknadsföring	-3 976,00	-0,16
5930 Reklamtrycksaker	-19 032,83	-0,75
5940 Utställning	-1 900,00	-0,07
6073 Repr.ej avdragsgill	-5 921,01	-0,23
6110 Kontorsmaterial	-11 449,15	-0,45
6112 Kassaregister	-3 535,25	-0,14
6113 Kontorsmaskin	-2 349,00	-0,09
6115 Hyra BABS	-995,50	-0,04
6150 Trycksaker	-42 034,50	-1,65
6200 Telefon o Porto	-10 834,50	-0,42
6221 Kostym	-14 075,58	-0,55
6222 Mask	-4 881,60	-0,19
6223 Scenografi	-36 930,09	-1,45
6230 Hemsida	-26 030,50	-1,02
6310 Företagsförsäkring	-2 535,00	-0,10
6520 Grant Thornton Revision	-11 000,00	-0,43
6530 Redovisningstjänster	-42 900,00	-1,68
6540 Biljettprovision/administratio	-11 107,49	-0,44
6570 Bankkostnader	-1 176,50	-0,05
6960 Tillstånd	-13 290,00	-0,52
6961 Tillgänglighet	-19 574,50	-0,77
6965 Bygglov/lindesbergs Kommun	-3 082,00	-0,12
6970 Tidningar	-328,08	-0,01
6980 Föreningsavgifter	-100,00	-0,00
6990 STIM	-3 385,84	-0,13
Summa Övriga rörelsekostnader	-523 978,73	-20,54
Kostnader personal avskriv mm		
7010 Löner	-975 378,49	-38,24
7011 Arvoden, Gager	-398 203,55	-15,61
7012 Arvode Magnus W.	-247 728,00	-9,71
7013 Dramaturg Johan Bernander	-150 000,00	-5,88
7020 ej utbet.löner inkl soc	0,00	0,00
7331 Bilersättning Skattefri	-24 400,50	-0,96
7510 Sociala Avgifter	-294 492,00	-11,55
7580 FORA	-9 796,00	-0,38
7690 övriga personalkostnader	-3 428,08	-0,13
Personalkostnader, avskriv mm	-2 103 426,62	-82,46
Rörelsens kostnader	-2 719 212,01	-106,60
Rörelseresultat	-168 417,95	-6,60
Finansiella intäkter kostnader		
Räntekost o liknande resposter		
8490 Extraordinära kostnade- Skatte	-60,97	-0,00
Räntekost o liknande resposter	-60,97	-0,00
Finansiella intäkter kostnader	-60,97	-0,00
Res.efter finansiella poster	-168 478,92	-6,60
Beräknat Resultat	-168 478,92	-6,60

Kortfattad ekonomisk kommentar

VI VILL ÅTER RIKTA ETT VARMT OCH HJÄRTLIGT TACK till alla er som trott på vår verksamhet och som med ett ekonomiskt stöd bidragit till Stadra Teater under säsongen 2017.

Intäkter

Intäkterna från samtliga produktioner, extern försäljning och teaterkafé uppgick till 831.000:- Vårt budgetmål var uppsatt till 1.029.000:- I procent ger detta att vi av den totala intäkten på egen hand tjänat in 32.50% (föregående år 38.81%). Av ansökta medel om 1.475.000:- blev 1.410.000:- beviljade. Företagsstöd och sponsring uppgick till 88.000:- av budgeterat 80.000:- Vi uppfattar oss inneha ett förtroendekapital hos partners och företag, hos anslagsgivande myndigheter i alla former och det är något vi är stolta över och tacksamma för! Vi hoppas att alla som varit med och gett oss sitt stöd vet att de har bidragit till ett på många olika plan positivt skapande.

Kostnader

Som framgår av resultatrapporten är lönekostnaderna (lön samt faktura) den tyngsta delen av våra kostnader. Lönekostnaderna steg från 1,7 miljoner till 2,1 miljoner, vilket kan härledas till att vi i år drev teaterkaféet i egen regi. Därtill hade vi två personer anställda med stöd från arbetsförmedlingen för skötsel av den externa miljön.

Slutsatser

Vår verksamhet är förenad med risktagande och ekonomi-frågor upptar därför mycket tid och kraft. Vi vill hävda att det konstnärliga skapandet frigörs, samt mår bättre av, att inte tyngas av alltför stor ekonomisk utsatthet. Risken är annars att konstnärliga ställningstaganden ges en underordnad roll.

När vi summerar det ekonomiska resultatet för 2017 kan vi konstatera att resultatet är -168.000:- Året har inneburit många investeringar med kostnader för bättre tillgänglighet, en ny teknisk dator, utrustning till teaterkaféet, flaggor med mera. Vissa av dessa kostnader är av engångskaraktär.

Produktionen Arabia Felix fick en lägre publik-tillströmning än väntat: 68,3 mot budgeterade 90 betalande per föreställning. Detta har medfört ett underskott som till kommande säsonger måste arbetas igen. Teaterns ekonomi hänger alltid på en skör tråd då vi inte har några större marginaler. Dessutom kan vi varje år konstatera att teaterns ekonomi är kraftigt underfinansierad. För att kunna hålla en professionell nivå krävs personal med kunskap vilket innebär högre lönekostnader.

Till kommande säsong är fokus på att öka publikantalet och på det kommer vi att lägga stor kraft.

Våra bidragsgivare och partners

Det har varit av stor betydelse att vi under de senare åren ingått i den statliga samverkansmodellen. Att man ur det regionala perspektivet ser positivt på vår verksamhet är vi tacksamma för. Likaså är det av betydelse att vi har haft större anslagsgivare såsom Sparbanksstiftelsen Bergslagen, Svante Bergströms teaterstiftelse, Svenska Akademien, Barbro Oshers Pro Suecia Foundation, Bergslagens Sparbank och Stiftelsen Kempe-Carlgrenska fonden. Vi har partners med en regional anknytning såsom Örebro Läns-teater, Örebro Läns Museum och Nerikes Allehanda. Ett stort antal företag och personer har likaså gett oss ekonomiskt stöd. Vi riktar ett varmt tack till alla för ekonomiska stöd och för visat förtroende.

Mervärden

Redovisningen ska visa på uppnådda resultat och vad som åstadkommit och det görs med hjälp av siffror och statistik.

Dock är det svårt att mäta vissa immateriella värden, exempelvis den sociala skolning som barn och ungdomar tillägnar sig genom att medverka i våra föreställningar, värden som längre fram i livet säkerligen kommer att vara till nytta för dem.

Kultur ger publiken ett flertal värden. Kulturupplevelser av berikande natur ger möjlighet till associativa tankar och nya perspektiv samt demokratiska värderingar.

Ekonomiskt sett skapas arbetstillfällen och verksamheten vid Stadra genererar intäkter för exempelvis hotell- och restaurangnäringen i regionen.

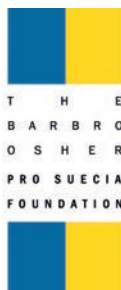
Genom medial uppmärksamhet bland annat på nationell nivå, tillförs regionen styrka och ett goodwillkapital som inte heller är mätbart. Att kulturverksamhet kostar ska bland annat ställas i relation till ovan nämnda mervärden. Likaså är satsningar på kultur en viktig och betydelsefull del i ett demokratiskt samhälle.

Förhoppning

Vi hoppas om att även i framtiden ha möjlighet att räkna med fortsatt förtroende och stöd. Förhoppningsvis har vi på olika sätt har skapat mervärden till alla er som bidragit till vår verksamhet under spelåret 2017.

Magnus Wetterholm

info@stadrateater.se eller 070-538 19 95

Med stöd av**KULTURRÅDET****SVENSKA
AKADEMIEN****SVANTE BERGSTRÖMS
teaterstiftelse****Sparbanksstiftelsen
Bergslagen****Bergslagens
Sparbank**

Hängiven dig

NA**DANFÖ****ÖREBRO LÄNSTEATER**

Personlig värme. Kraft från Bergslagen.

Nora Grus**STADRAS
VÄNNER****LENA
KÄLLSTRÖM****K****CLAES-GÖRAN
WETTERHOLM**

Landshypotek Bank

Auktoriserad VVS-installatör

Fernemo
Information & Grafik**MOBERGS BYGGHANDEL AB**

031-3384140 www.efvab.se

www.nettles.se

LEON. SANDBERG BOSÄTTNINGSAFFÄR

ARABIA HOLMEN
1873**Tack till**

Stadras Vänner, Carl Jan Granqvist, Paul Dahlqvist, Karin Smed-Gerdin, Barbro Lundgren, Bo Eckhardt, Gunilla Nilsson, Barbara Wilczek, Göran Fallenius, Lena Holmstrand Krueger, Susann Rickan, Lennart Johansson, Johan Wolgers, Anders Öhrström, Rune Paulsson, Marcus Adell, Arbetsförmedlingen Nora, Lilla Hotellet i Nora, Nora Stadshotell, Grythytte qvarn, ICA Supermarket Nora, Coop Konsum Nora, Stadra scenskola/Anna Karlsson, Stadranejdens byalag, föräldrar till Stadrabarnen, Millas café, Bryggerikroger, Ideella kulturföreningen Cirkustältets styrelse samt övriga ideella krafter

